

bb 34. /kellemes nyárvége... 1. folyt./- szb

a balatoni vikendre érkezett vendégsereg többsége azonban a kirándulóhelyeket és borvidékeket kereste fel. a campingekben megváltozott az arány: a hazai természetbarátok már többnyire felszedték sátraikat, s így jóformán csak külföldi turisták tartózkodnak a táborokban. a tihanyi campingbe érkezett hamburgi turisták közül többen meghosszabbították az eredetileg tervezett tartózkodási idejüket. csaknem minden táborban sátrat vertek világjáró turisták is, akik soktízezer kilométeres turájuk közben töltenek néhány napot a balaton mellett. tihanyban egy hamburgi világjáró, aki ötven országban járt eddig, hosszú filmbemutatót tartott a camping társalgójában. a tihanyi táborba vasárnap nyolcvan nyugatnémet turista érkezett hosszú autókaravánnal münchenből. a külföldi vendégek kirándulásukat vasárnap este hangulatos táborüzessé fejezték be, amely alkalommal fellépett tiszteletükre a várapalotai bányász táncegyüttes is. /mti/

bb 35. százezer láda szőlőt szedtek le vasárnap izsákon

vid sze szb -cz

1963. szeptember 15.

a vasárnapi kellemes napsütésben több mint ötezren szüreteltek a bács megyei szőlősökben. a pászták kecskemét és kiskőrös környékén voltak a legnépesebbek. izsákon ezen a napon több mint százezer ládát pakkoltak meg a zamatos sárfehér szőlőből exportra a termelőszövetkezetek. a felvásárló telepek is nagy forgalmat bonyolítottak le vasárnap: összesen mintegy hetven vagon étkezési szőlőt vettek át a nagyüzemi gazdaságoktól. /mti/

18. 15/szb

-18-

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 6-7. Telefon: 150-400, 250-500

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. szeptember 16.

bb. 1. eltüntetik a háboru okozta sebeket a szentháromság térről, jövő évben kezdik meg a foghíjak beépítését

i hbj/sze/gy/vg

1963. szeptember 16.

a háboru során nagyon megsérült mátyás templom újjáépítésére már eddig is sokat áldozott kormányzatunk. bár a templom egyes részeit még állványok ővezik, kibontakozik már a középkori templom szépsége, a művészi faragások, a kőcsipkék, a magasba ivelő torony sok érdeklődőt vonzanak. maga a szentháromság tér azonban még magán viseli a háboru nyomait. ezeknek eltüntetésére megtörténtek az intézkedések. az ungleich fülöp szobrászművész által alkotott szentháromság szobor 14 méter 40 centiméter magas oszlopát és a bombaszilánkoktól, aknáktól „megsebesített”, szobrokat már javítják. a szobor restaurálása buza barna szobrászművész irányításával a jövő évben fejeződik be. utána burkolják a teret, a szobor körüli térség talajszintjét kissé le-síllyesztik.

a jövő évben sor kerül a szentháromság tér 7. és 8. számú telkének beépítésére is, ahova előre láthatólag kétemeletes házak kerülnek. a házak földszintjén üzletek lesznek, s ugyan-csak a földszinten helyezik el a fővárosi idegenforgalmi hivatal kirendeltségét is. a tárnok utca 9-13 számú romos ház helyére 16 tantermes iskola kerül.

vitás még a tárnok utca-szentháromság tér srakán levő telek hasznosítási módja. az évek során itt egy nagyon szép parkot építettek. a szakemberek egy része úgy vélekedik, hogy ezt a területet is be kell építeni, mások pedig azt vallják, meg kell hagyni a parkot, mint üde színpontot a várban. a vitás kérdés eldöntésére csak a későbbi években kerül sor. /mti/

bb. 2. az ősszel megkezdik: a felszíni vízmű fejlesztését, az újpesti gépház rekonstrukcióját, a 1v-es számú főnyomóvezeték fektetését - nagy erőfeszítések az őszi és a téli vízhiány leküzdésére

i bhj/sze/gy/vg

1963. szeptember 16

az őszi idő beköszöntött, ez azonban nem érzéketlen hatását a vízfogyasztásban. még most is rengeteg vizet igényel budapest, naponta mintegy 630 000 - 650 000 köbmétert. /folyt. köv./

- 1 -

KE

bb. 2. az ősszel megkezdik... 1. folyt./ gy

a jelenlegi vízállás mellett ezt az igényt ki tudja elégíteni a vízművek, csupán helyi vízhiányok mutatkoznak, mint például pesthidegkut, pestlőrinc, kőbánya, a „rákosok”, egyes utcáiban, mert az ottani csőhálózat nem bír elegendő vizet szállítani. ezen csak a csőhálózat fejlesztése segíthet, ami viszont nagy összegeket igényel.

számolni kell azzal, hogy a duna vízszintje csökken, nehezebb lesz a víznyerés, viszont a fogyasztás - az előjelek szerint - még az őszi és a téli hónapokban sem csökken lényegesen. az idén télen - a múlt évihez viszonyítva - 30 000 köbméterrel több vizet ad a vízművek, mert üzembe helyezik a szigetmentmisklói vízműrendszert, amely 60 csőkutból, s egy csáposkutból áll, továbbá vizet ad a margitszigeti törpe csáposkut is. mivel még ezzel sem látják teljesen biztosítva téli alacsony vízállás esetén az igények kielégítését, vízzel árasztják el a kutak környékét, hogy így is növeljék azok vízhozamát.

mindezzel azonban csak „tüneti”, kezelés. a főváros igénye évente 40 000 köbméterrel növekszik, tehát az eddiginél is nagyobb arányú beruházásokra lesz szükség. az építkezésekhez az ősszel látnak hozzá.

bővítik a felszíni vízművet. a felszíni vízmű I. egysége már eddigi is igen jó szolgáltatásokat tett. amikor az alacsony vízállás miatt a kutak nem tudtak elegendő vizet adni, a felszíni vízmű naponta 100 000 köbmétert „termelt”, függetlenül a vízállástól. a II. egység ugyancsak ennyit ad. az építését az év őszén kezdik meg és 1965 közepére készül el.

sor kerül az újpesti gépház rekonstrukciójára. jelenleg ennek a telepnek szinte minden gépegysége éjjel-nappal, hétköznap és vasárnap szünet nélkül dolgozik, nincs lehetőség a gépek alapos felújítására. a tmk mindig a vízellátás rovására történik, helyesebben ha nagyobb a vízigény, késlekedik a gépek rendbentartása. ezen a helyzeten javítani kell. éppen ezért egy új gépházat építenek, új egységeket helyeznek üzembe, s ha az elkészül, a mostani gépházat felújítják, a régóta használt gépeket jobb hatásfokúra és nagyobb teljesítményűekre cserélik ki.

/folyt. köv./

- 2 -

PK

bb. 2. /az ősszel megkezdik... 2. folyt./ gy

a rekonstrukciót októberben kezdik meg, s két évet vesz igénybe, utána azonban sokat segít a főváros vízellátásának javításában, s biztonságosabbá válik a szolgáltatás.

megépítik a IV-es számú főnyomóvezetékét, amely az újpesti főteleptől indul ki és Zuglón át a keleti pályaudvar környékéig húzódik. javítja tehát a XIV., a VII és a VIII. kerület vízellátását. ha a szükséges csöveket megkapja a vízművek, a főnyomóvezeték fektetését még az idén megkezdik./mti/

..

bb. 3. októbertől december végéig 35 film bemutatója és felújítása a budapesti mozikban - izelítő az év végi műsorokból

I s/gk/gy/fm

1963. szeptember 16.

a fővárosi filmszínházak októberben, novemberben és decemberben változatos műsorral várják a film barátait. október elsejétől az év végéig 35 bemutatót és felújítást ígér a program. ismét a közönség elé kerül a „félelem bére”, és az „otello”, amelyek már a korábbi években nagy sikert arattak és bemutatkozik a mozik vásznán a külföldi művészek egész sor új nagyszerű alkotása.

a magyar filmek közül a legnagyobb érdeklődés a „párbeszéd”, című kétrészes alkotás bemutatóját előzi meg. a filmet a hunnia filmstúdióban forgatták. herskó jános rendező - aki egyébként a forgatókönyv írója is - egy 13 éves házasság történetén és két ember drámáján keresztül mutatja be az elmúlt évek eseményeit. a két főhőst sinkovits imre és semjén anita bölcsészhallgató játssza.

ősszel tűzik műsorra a magyar és francia filmművészek közös alkotását a „germinal”,-t is. a zola ismert regényéből készült filmet yves allegret rendezte. a főbb szerepekben jean soirel, bernard bliert, claude brasseur, pécsi sándort és koncz gábort láthatjuk.

/folyt. köv./

- 3 -

PK

bb. 3. /októbertől december végéig... 1. folyt./ gy

megjelenik a mozik vásznán várkonyi zoltán rendező kémfilmje, a „foto háber„ is. a főbb szerepeket ruttkai éva, sulyok mária, latinovits zoltán és páger antal játssza. a külső felvételeknél bizonyos mértékig a cinema verité módszereit alkalmazták, teleobjektívvel és rejtett kamerákkal fotózták a nem statiszták között, hanem a valóban az utcán járkáló emberek között a színészeket.

két nagyszabású dokumentumfilm bemutatója is szerepet az év végi műsortervben. az egyik annelle és andrew thordike lenin-díjjal kitüntetett alkotása, az „orosz csoda„ - a házaspár két teljes esztendőn át, 1958 és 1960 között kutatta, válogatta a film anyagát. több mint 800 000 kilométert utaztak, 100 000 méter filmszalagot használtak fel és körülbelül ugyanennyit, 100 000 méter archivanyagot néztek át, 4 000 fényképet és 400 írásos dokumentumot másoltak le. a négyórás film két részben kerül a közönség elé. a másik a hitler életéről készült nyugatnémet dokumentumfilm. a film eredeti felvételek felhasználásával készült.

megjelenik a mozik vásznán euripidész „élektra„ című tragédiájának filmváltozata is, amelyet görög művészek készítettek. a film forgatókönyvét írta és rendezte michael kakoyannis. élektlát irene papas, oroszteszt pedig yanis fertis alakítja. - bemutatják a „méhkirálynő„ című olasz alkotást is. a film főszereplője marina vladj, aki ezzel a szerepével elnyerte az idel cannesi filmfesztivál legjobb női alakításának díját.

az ősz folyamán láthatjuk a mozikban a „gyilkosság sziciliában„ című olasz filmet is, amely salvatore giuliano szicíliai banditáról szól, aki hét éven át rettegésben tartotta a környéket. a film megtörtént eseményeket dolgoz fel. francesco rosi rendező a történet szereplőit nem színészek, hanem szicíliai parasztok közül választotta ki. a film az 1962-es berlini fesztiválon a legjobb rendezés díját nyerte el. - a közönség elé kerül fellini, vittorio de sica és visconti olasz rendezők közös alkotása, a „boccaccio 70„ is. a főbb szerepeket világhírű sztárok játsszák: sophia loren, anita ekberg és peppino de filippo. ezenkívül az év végén egész sor más mai tárgyú történetet, bűnügyi filmet és vígjátékot is műsorra tűznek a mozik./mti/

...

- 4 -

PR

bb. 4. lakásfosztogatókat ítélték el - öt és félévi szabadságvesztés a főbűnösnek

1 bc/hmé/gy/sr

1963. szeptember 16.

bognár sándor és kovács endre büntetett előéletűek - szabadulásuk után újra csavargó, munkakerülő életmódot folytattak. bognár sándor napok alatt elverte a szabadulásakor munkájáért kapott 8 000 forintot, s amikor barátjával budapesten találkozott, elhatározták, hogy bűncselekmények útján szerzett pénzből fedezik szórakozásaik költségeit. a két cimborá, együtt, illetve bognár sándor egyedül, több lakásba tört be a pannónia, a munkás, a bácskai, a lumumba, a varsó utcában. egy alkalommal a széchenyi fürdőben találkoztak bognár sándor régi ismerősével az ugyan - csak büntetett előéletű cygán ferencsel. utóbbi javaslatára leányfalun hármásban vikendházba hatoltak be. a „meglátogatott„ lakásokból nagymennyiségű értékes holmit - rádiókat, ruhaneműket, dísz- és használati tárgyakat, zálogcédulákat, kölcsönkötvényeket - vittek el. cygán ferenc ezenkívül a keleti-pályaudvaron egy férfitől, aki a váróteremben elaludt, ellopta értékes óráját. a lopott holmik nagyrészt eladták, részben orgazda ismerősük útján értékesítették.

a fővárosi bíróság jogerős ítéletével bognár sándort öt évi és hat hónapi, kovács endrét öt évi, cygán ferencet két évi és nyolc hónapi szabadságvesztéssel sújtotta./mti/

...

bb. 5. negyvenöt tudományos témát dolgoznak ki egy év alatt a budapesti műszaki egyetem tanszékei - két új diákokthon 1 400 hallgatóknak menzák, egészségügyi, testnevelési és kulturális intézmények a távlati fejlesztési tervben

1 vt/hmé/gy/sr

1963. szeptember 16.

a budapesti műszaki egyetem professzorai, oktatói, több mint három éves munkával elkészítették a nagymultu felsőoktatási intézmény reformtervét és programját. az elméleti és gyakorlati oktatás helyes arányainak kialakítása, a korszerű mérnökképzés igényeit kielégítő új tantárgyak és anyagrészek beiktatása, a tárgyak racionálisabb egymásra építése jelentősen hozzájárul majd a képzés színvonalának emeléséhez.

/folyt. köv./

- 5 -

PR

bb. 5./negyvenöt tudományos... 1. folyt./ gy

ugyancsak az elmúlt időszakban készítették el a távlati fejlesztési tervet, amely biztosítja az egyetem összes intézményeinek arányos fejlesztését. a tanszékek, tantermek, rajztermek, laboratóriumok bővítése mellett az újonnan létesítendő épületekben helyet kapnak kollégiumok, menzák, testnevelési, egészségügyi és kulturális intézmények is. a terv alapján kezdik meg ezer személyes diákotthon, a 3-as számú tanulmányi épület, valamint 400 személy befogadására alkalmas leány-diákotthon építkezéseit. a komplex távlati fejlesztési terv olyan kereteket biztosít az ország legnagyobb egyetemének, amely lehetővé teszi, hogy 1 500 oktató irányításával 19 800 nappali, esti és levelező hallgatót képezzenek, s ennek eredményeként a magyar mérnökképzés ez igen jelentős objektumából magasan kvalifikált szakemberek kerülhessenek a népgazdaság különböző területeire.

elkészült az egyetem távlati tudományos kutatási fejlesztési terve is. ez az országos tudományos távlati kutatási tervhez igazodik, amelynek 72 fő témájából a budapesti műszaki egyetem 30-hoz csatlakozik. az egy éves tudományos-kutatási terv szerint a magyar tudományos akadémia által támogatott tanszékek 18, a művelődésügyi minisztérium részéről támogatott tanszékek pedig 27 témát dolgoznak ki.

az oktatási reform további munkálatai során az idei tanévben elkészítik a tantárgyi tematikát, a régi, valamint az új tárgyakhoz szükséges jegyzeteket, a reform céljainak megfelelően megkezdik az oktatási módszerek korszerűsítését is./mti/

..

bb. 6. „virágyár,, a XI. kerületben - évente százezer szekfű és hatvenezer cserép ciklámen a sasad termelészövetkezetből

1 de/sze/gy/ká

1963. szeptember 16.

az ország legnagyobb virágtermelő gazdaságai közé tartozik a XI. kerületi sasad termelészövetkezet. a „virágyár,, hét telepén 40 000 négyzetméternyi üvegfűvellet alatt évente 100 000 fő illatos, sok színben pompázó amerikai szekfűt és 70 000 cserép ciklámen nevelnek.

/folyt. köv./

- 6 -

RR

bb. 6. /„virágyár,,... 1. folyt./ gy

a hatalmas mennyiségű virág nagy részét a fővárosi virágüzletekbe és piacokra szállítják eladásra, de jelentős mennyiséget küldenek a vidéki városokba, szombathelyre, kecskemétre, debrecenbe és a balatonparti nyaralóhelyekre, síófokra, balatonföldvára is. a jól működő virágkerteszet évente tízmillió forint hasznot hoz a szövetkezetnek.

a mária napi nagy „hajrá,, után a „virágos szövetkezetben,, már a következő nagy névnapokra készülnek. az erzsébeti és katalinok számára kezdték meg a szekfű és a ciklámen nevelését./mti/

..

bb. 7. szokatlanul korán mentek el a fecskék, a tavak madárszállásai kiürültek - milyen lesz az ősz?

1 cs/j/gy/ká

1963. szeptember 16.

a szeptember 8. körüli óriási zivatarok, nagy esőzések hatására fecskéink zöme utrakelet máris a déli tájak felé. dr. pátkai Imre, a madártani intézet tudományos munkatársa szerint a normálisnál legalább három héttel korábban következett be a fecskék tömeges elvonulása. a gólyák költözése nagyjából a normális időben zajlott le. a vízimadarak közül a gémekek siettek egy-két hetet. a nagy tavak madártanyáiról egyik napról a másikra eltűntek a récefélék, a szárcsák, vöcskök, ugyanakkor a nagyobb folyók vízterein, nádasokban, a füzes szigeteken ezres-tízezres seregekben gyűltek ezek az utra készülő vízimadarak. a vonulás folyamatában most kisebb szünet következik, mivel a mi madaraink zöme elvonult, viszont az északi tájakról még nem érkeztek meg a váltó-csapatok.

érdekes módon a neves ornitológus a fecskék és a gémekek szokatlan korai elvonulását egyáltalán nem tekinti a rossz ősz előjelének. sőt, bizonyos növények - akác, alma, bodza, stb. - utóvirágzásából hosszú, jó őszre következtet. ugyanakkor a meteorológiai intézet, nem hivatalos távprognóza alapján a mezőgazdasági szakemberek csapadékos őszre számítanak. mindenestre kedvező jel, hogy a fecskék „derülátóbb,, kisebbsége itthon maradt: vígan etetik a fiókákat, gondtalanul sütkéreznek a szép nyárutói napsütésben./mti/

..

- 7 -

RR

bb. 8. vadontermő pünkösdi rózsá, illatos hunyor, gyapjas gyűszűvirág - bemutatókert a mecsek növényritkaságaiból

vid j/gy/ká

1963. szeptember 16.

a mecseki állat- és növényparkot, amelynek szép fekvése és természetes környezete páratlan az országban, valóságos nemzeti parkká fejlesztik. a terv szerint a mintegy hat holdas területen együtt lesz látható minden, ami a mecsek állat- és növényvilágában szép és érdekes. a parknak eddig csak az állatkerti részlege épült ki. körülbelül 35 mecseki állatfajból található itt egy vagy több példány. a nemrég elkészült tavacska a mecsek vidéki vízimadarakkal népesítették be. jövőre madárház épül, amelyben ugyancsak a táj madárvilágát képviselő szárnyasok kapnak majd helyet. az állat- és növénypark szakemberei most kiegészítik és ujakkal gyarapítják a növénygyűjteményt is. a mecsek különböző részein összegyűjtik a jellegzetes vagy különleges növényeket, köztük olyanokat is, mint például a vadontermő pünkösdi rózsát, az illatos hunyort, a majom-kosbort, a gyapjas gyűszűvirágot, amelyek hazánkban csak itt találhatóak. ezeket megőrzik a parkban, olyan környezetet alakítva ki számukra, amilyenben eredetileg is voltak. az utak mentén helyezik el őket, és jelzőtáblákkal látják el, úgyhogy ismeretterjesztő célt is szolgálnak. az érdekes munka ezen az őszön kezdődött meg, a pécsi kertészeti és parképítő vállalat szakembereinek irányításával. /mti/

..

bb. 9. tizenégy társadalmi bizottság, 500 taggal

i di/hné/gy/sr

1963. szeptember 16.

a budapesti kisz-bizottság mellett működő társadalmi testületek száma elérte a tizenégyet. ötszáz tagjuk a legkülönbözőbb formában segíti a mozgalom feladatainak megoldását. az érdekvédelmi bizottság tagjai például fogadóórákat tartanak, amelyeken tanácsokat adnak a fiataloknak, s ha szükséges arra is vállalkoznak, hogy eljárjanak ügyes-bajos dolgaikban. a testületek közötti képviselőket kaptak az ifjúmunkások, az ipari tanulók, a középiskolások és egyetemisták, valamint a fiatal műszakiak és közgazdászok. a társadalmi bizottságok hasznos tanácsadó és segítő szerepet töltenek be a budapesti kisz életében. /mti/

..

- 8 -

bb 10. rekordidő alatt került tető alá a rákospalotai nagy divatáru raktár

i sb/lk szb vg

1963. szeptember 16.

nagy raktártelepet építenek rákospalotán a 23-as építőipari vállalat dolgozói. a divatáru nagykereskedelmi vállalaté lesz a legnagyobb raktár, egy csaknem 160 méter hosszú, 10 600 négyzetméter alapterületű épület. a munkát jelentősen megkönnyítette, hogy azonos szerkezetekből, előregyártott épületelemekből kellett összeszerelni a nagy csarnokot. pöpl jános főépítésvezető és vörös minály építésvezető azonban gondosan összehangolt ütemtervet készített a szerelés meggyorsítására is. ennek alapján általában két daru, sőt voltak időszakok, amikor egyszerre négy emelőgép adogatta a munkásoknak az épületelemeket. így mindössze két és fél hónap alatt került tető alá a csaknem nyolcezer épületelemből álló csarnok. a dolgozók mintegy 50 százalékkal építkeztek gyorsabban mint más hasonló munkahelyeken. a most szerzett jelentős előny eredményeként jövő év decembere helyett már az idén helyet adnak a nagykereskedelmi vállalat árúinak a raktár első részében, s az egész épületet pedig majdnem három hónappal a határidő előtt adják át. /mti/

..

bb 11. prognózistérkép alapján keresik a bauxitot a bakony „fehér foltjain,”

vid te szb szf

1963. szeptember 16.

a bauxitkutató vállalat szakemberei többéves munkával nem régen elkészítették a bakony hegység első részletes mélyföldtani térképét, ötvenezres léptékben. az eddigi földtani mélyfúrások adatait összegezve ötfajta térkép készült. a térképek több mint háromezer négyzetkilométeres területet „fényképeznek”, le. a triász alaphegységig feltüntetik a különböző földtörténeti korok rétegeinek vastagságát és a rétegek felszínének a terepszinthez viszonyított helyzetét, tehát a mélységét. a térképet olvasva megállapítható, hogy milyen helyzetben található a föld alatt a talajrétegek.

a térképek adatai alapján kezdődtek meg az újabb földtani kutatások a bakonyban bauxit után. a kutatóvállalat külön kirendeltséggel nagyteljesítményű mélyfúrókkal keresik az érctelepeket. a szakemberek elsősorban azokat a területeket vizsgálják meg, amelyeket az érckutatók mindeddig „fehér foltként”, ismeretlen részként tartottak számon. mélyfúrógépek dolgoznak bakonybéli és csákvány térségében. tovább kutatják a már ismert bakonyi részeket is, hátha közelükben újabb érctelepre bukkannak. az ismert telepek közül bakonyszentlászló, iszkaszentgyörgy és halimba térségében remélnék újabb sikeres kutatásokat. /mti/

..

8. 15/a

- 9 -

bb 12. butorszövet, ágynemű, női ruha kenderből

1963. szeptember 16.
i tz/hné szb vg

uj területet nyit meg az egyik legértékesebb hazai termék, a kender értékesítése számára az az eredmény, amelyet a textilipari kutató intézet rostosztályának kutatása hozott.

az eddigi módszerekkel a kenderből legfeljebb 8-as, 10-es finomságu, tehát aránylag vastag fonalat lehetett készíteni, amelyből csak tűzoltótömlőket, nehéz ponyvákat, zsinegeket gyárthattak. az intézet szakembereinek viszont sikerült olyan olcsó és gyors, amellet gazdaságos vegyi eljárást találniok, amelyek eredményeképpen a kenderből akár 15-ös, 18-as finomságu, a régebbinél tehát mintegy háromszorta vékonyabb fonalak is készíthetők. ezekből a fonalakból pedig már kitűnő, tartós butorszövet, ágynemű és asztalnemű, törülköző, konyharuha, roletta, zsavoly, sőt női ruhaanyag is szőhető. vagyis finomabb szöveteket lehet belőlük készíteni, mint a hazai lenből, és ezek a szövetek a pamutszövetnél is jobbak, mert sokkal erősebbek és nem szárazódnak.

a már szabadalmazott uj eljárás nemcsak azért nagyjelentőségű, mert hazánk mennyiségi és minőségi tekintetben egyaránt egyik legnagyobb kendertermelő ország, és nem is csupán azért, mert e finom kenderfonalak előállításához egyetlen fillérnyit devizát sem kell feláldozni, hanem azért is, mert az eddigi hagyományos felhasználási területekről a műszál belátható időn belül ugylis teljesen kiszorítja a kenderfonalat.

az intézet uj eljárását üzemi méretekben a pécsi kenderfonó gyár műszaki kollektívájával együtt próbálták ki. a rendkívül kedvező eredmények alapján a gyár jövőre már mintegy 260 tonnát állít elő az ilyen finom kenderfonalakból, sőt a tervek szerint a közeljövőben az egész üzem ezeknek a gyártására rendezkedik be. s ennek a hatalmas mennyiségnek a hazai szükségletek kielégítésén túl - amint ezt a máris jelentkező nagyarányu külföldi érdeklődés bizonyítja - bőségesen lesz elhelyezési lehetősége a nemzetközi piacon is. /mti/

bb 13. hetvenmillió forintos beruházással bővítik székesfehérvárott a ságvári endre gépipari technikumot

1963. szeptember 16.
vid te szb szf

az ország egyik legnagyobb gépipari középiskolája, a székesfehérvári ságvári endre gépipari technikum. épületei a vöröshadsereg utján 12 holdas területen fekszenek. az idén a nappali tagozatnak öt első, öt második, négy harmadik és négy negyedik osztálya van.

/folyt.köv./
8.20/a

- 10 -

ka

bb 13. /hetvenmillió... 1. folyt./- szb

három évfolyamos felsőfoku technikum is működik itt, nappali tagozatán százhuszan tanulnak. ezenkívül 12 osztályban esti tagozaton képezik magukat a dolgozók. összesen ezerhétszázan tanulnak a technikumban.

a kollégiumi épülettel rendelkező, külön műhelyekkel és laboratóriumokkal felszerelt iskola nagy fejlődés előtt áll. a harmadik ötéves tervben 70 millió forintos beruházást irányoztak elő építkezéseire. a többi között ezer személyes uj kollégium épül, külön művelődési otthonnal. /mti/

--

bb 14. uj borszőlő badacsonyan: a vöröshegyü

vid j szb ká

1963. szeptember 16.

a szőlészeti kutató intézet badacsonyi kísérleti telepén 34 minőségi fehér borszőlőfajta termését figyelik. a fiatal fajtagyűjtemény tőkéit az elmúlt évben átalakították magas művelésűre, hogy megállapítsák, melyek a legalkalmasabbak a nagyüzemi telepítésre. a 34 fajtából álló gyűjteményben most vizsgázott először a magasművelés. a szakemberek mérései szerint a legjobb minőségű és mennyiségű termést a vöröshegyü hozta. ez a szőlőfajta hazánkban még ismeretlen, ausztriából hozták be, s mustjának cukorfoka eléri a 24-25-öt. a kutatók elsősorban ezt a fajtát javasolják a nagyüzemi telepítésekhez. az ősszel már megkezdik a szaporítást a kísérleti telepen. az első éves eredmények szerint létjogosultságot nyert a badacsony vidékén a tramini is, amelynek termése felülmulta a hagyományos fajtákét. a híres badacsonyi olaszrizling, rizlingszilváni, szürkebarát is jelentősen növelte termését a magasművelés hatására, egyes fajtáknál azonban nem vezetett eredményre az uj művelési módszer. az ezerjő termés-mennyisége ugyan változatlan maradt, de apróbb szemű lett, és csökkent a cukortartalma. a bánáti rizlingnél is csökkent a hozam és romlott a minőség. /mti/

--

bb 16. őszi málnaszüretre készülnek letenyén

vid j szb ká

1963. szeptember 16.

a letenyei kossuth termelőszövetkezetben a hétholdas málnás korai másodvirágzása oly kedvezően kötött, hogy - ha nem éri fagy - októberben az idei második málnatermést takaríthatják be. /mti/

--

8.30/a

- 11 -

ka

bb. 15. szocialista szerződést kötött a diósgyőri gépgyár és a nikex

vid/te/szf/a/

1963. szeptember 16.

a diósgyőri gépgyár exporttermékeinek jelentős része a nikex külkereskedelmi vállalat útján jut el a külföldi rendelőkhoz. fontos tehát, hogy a gyártó és értékesítő vállalat között minél szorosabb, szervezettebb kapcsolat alakuljon ki. ezért a gyár és a nikex szocialista szerződést kötött.

a külkereskedelmi vállalat- többek között -segít a gépgyárnak, hogy az exporttermékeinek gyártási módja, minősége a világpiacra a legkorszerűbb lehessen. a nikex szakemberei behatóan tanulmányozzák majd az ipari termelésben élenjáró országok gyártási eljárásait, s tapasztalataikat átadják a gyártási szakembereknek. együttesen, képekkel illusztrált színes prospektusokat készítenek a gyár exportcikkeiről, főleg a vasuti gördülőanyagáról. a külkereskedelmi vállalat kiegészíti a gépgyár vasuti szabványgyűjteményét. a nikex keresi majd a lehetőségét, hogy a gyár a jelenlegi, túlnyomórészt vasuti-cikk exporton kívül, főként a most függetlenné vált országok részére, komplex kisüzemek gyártását is megkezdhesse. a két vállalat kijelölt szakemberei állandóan figyelik majd az exportgyártmányok önköltségi, gazdaságossági mutatóinak alakulását, s azokat évenként közösen értékelik. ezenkívül, a termelékenység növelésére a két vállalat szakembereiből exportbrigádokat alakítottak, amely javaslatot dolgoz ki, hogy a vasuti kerékpárgyártás jelenlegi technológiáját miként módosítsák. a kidolgozott módosított gyártási eljárást- a terv szerint - már a jövő év elejétől alkalmazzák.

a diósgyőri gépgyár gyártmányainak tökéletesítése, a exporttevékenység fokozása végett a nikex-szel kötött szerződéshez hasonlóan a gyár más termékeit értékesítő külkereskedelmi vállalatokkal, így a technoimpex-szel, illetve a gépexport irodával is szocialista szerződésre készül./mti/

bb. 17. jobb a teljesítmény, darabosabb a szén a pécsi találmányu új robbantógyutacsokkal tatabányán

vid/te/szef/a/cz

1963. szeptember 16.

a tatabányai szénbányászati tröszt üzemében szívesen alkalmazták más szénbányászati trösztök újításait is. most a pécsi találmányát vezetik be tatabányán. az új robbantógyutacsos eljárást ugyanis a sujtólégveszélyes bányákban használják. ezekben az aknákban ugyanis a sujtólégveszély miatt a szénfalak robbantásakor csak ugynevezett pillanatgyutacsokat használhatnak, amelyek az áram bekapcsolásakor azonnal felrobbannak. ezeknek azonban az a hátránya, hogy egyszerre csak kistömegű szenet robbantanak le. ezért a műveletet műszakonként többször meg kell ismételni. /folyt.köv./

9.00/a

- 12 -

RS

bb. 17. jobb a teljesítmény..... 1. folyt./a

pécsiék ugynevezett mikrokésleltetésű gyutacsai sorozat-robbantásra alkalmasak. a gyutacsok az áram bekapcsolásakor nem egyszerre, hanem késleltetve, egymás után robbannak fel. ez mégis olyan rövid időn - negyven milliszekundumon belül történik, hogy a sujtólég nem válhat veszélyessé. a biztonságos késleltetéssel elérik, hogy egyszerre nagytömegű szén robban le. míg a pillanat-gyutacsokkal műszakonként háromszor kell robbantani, tehát háromszor kell a bányászoknak elhagyni munkahelyüket, elvinni szerszámaikat és várni a füst elvonulására, addig a pécsi találmánnyal mindössze egyszer robbantanak műszakonként. így műszakonként 35 perccel csökken az idővesztés minden munkahelyen és egészségesebb körülmények között dolgozhatnak a bányászok. mert kevesebb a füstképződés. előnye még a pécsi újításnak, hogy nem „lövi agyon”, a szenet, így darabosabb, jobb a minősége, s nagyobb teljesítményt lehet vele elérni.

három tatabányai bányában már fél éve robbantanak a pécsi eljárással. ezalatt a jelentős idővesztés csökkenés révén 150.000 forintot takarítottak meg./mti/

bb. 18. automata mosogatógép éttermi és üzemi konyhákban

vid/szf/a/szf

1963. szeptember 16.

a pápai elekthermax háztartási gépgyár konstruktőrei, az üzemi és éttermi konyhák dolgozóinak kérésére új, az ediginél nagyobb teljesítményű mosogatógép mintapéldányát készítették el. a gép rekeszekkel elkülönített kosaraiba óránként ezer tányért rakhatnak be. a lassan forgó szerkezet különleges zuhanyzó alatt „utaztatja”, a szennyes tányérokat. a zuhany csaknem egy légkörös nyomással forróvizet lövell ki. a víz a hozzákevert mosó és fertőtlenítő szerekkel együtt tökéletesen megtisztítja az edényeket, amelyek ezután a gép öblögető rendszerébe kerülnek, ahol ugyancsak vízszűrővel „kezelést”, kapnak.

az új gép érdekessége, hogy a szennyeződés mértékétől függően változtatható a mosogatás ideje. a beépített automata „parancsára”, ugyanis a gép hattól-hatvan másodpercig tartja a tányérokat a fürdőben. érdekes az is, hogy amikor szennyesebbek a tányérok és növekszik a mosogatás ideje- az automata „magától”, növeli a forróvizhez adagolt mosó és fertőtlenítőszer mennyiségét. önműködő berendezés gondoskodik a melegviz állandó cseréjéről is.

a korszerű nagykonyhai gép után külföldről is érdeklődnek. /mti/

9.05/a

- 13 -

RS

bb. 19. 68.000 termelészövetkezeti gazdát képeznek ki mezőgazdasági szakmunkássá

i/de/lk/a/ká

1963. szeptember 16.

a nagyüzemi mezőgazdasági termelés megnövekedett feladatait ma már csak olyan dolgozók tudják ellátni, akik megfelelő szakmai és elméleti tudással rendelkeznek. éppen ezért évről-évre növekszik a mezőgazdasági szakmunkás-tanfolyamra jelentkezők száma. deres hajú férfiak ülnek be újra az iskolapadokra, hogy hosszú élettapasztalatuk és sok éves gyakorlatuk mellé elsajátítsák választott szakmájuk elméleti anyagát is. a tervek szerint ebben az tanévben 2530 tanfolyamot szerveznek az országban, ahol 68.000 termelészövetkezeti tag szerzi majd meg a mezőgazdasági szakmunkás-képesítést. a hároméves tanfolyamokon a hallgatók 450 óra alatt sajátítják el szakmájuk elméleti és gyakorlati tananyagát. a legtöbb tanulni vágyó termelészövetkezeti gazda a tiszántúlon van: csongrád megyében több mint 6000, hajdu-biharban mintegy 4000, békés megyében pedig 5600 termelészövetkezeti tag szerzi meg a szakmunkás-képesítést. /mti/

bb. 20. javuló anyagkihozattal dolgoznak a dunaujvárosi hengerészek

vid/tm/szf/a/cz

1963. szeptember 16.

a dunaujvárosi hengerészek hosszú hónapok óta augusztusban dolgoztak leggazdaságosabban, akkor volt anyagfelhasználásuk a legalacsonyabb. máskor a tervezett 1,320 kiló helyett 1400-1500 kiló öntecsből hengereltek egy tonna lemezt. a technológia előírások megszigorításával és néhány új műszaki intézkedéssel augusztusban minden egyes tonna lemezt a tervezettnél harminckét kilogrammal kevesebb öntecsből hengereltek. az egész hónapban megtakarított anyagból pedig csaknem hétszáz tonna lemezt termeltek.

a javuló anyagkihozattal párhuzamosan emelkedett a termelés is, de a hengerészek még mindig nem érték el tartósan a 100 százalékot. /mti/

9.10/a

- 14 -

bb 21. fejlesztik borsod megye egészségügyi intézményeit

vid tné szb sr

1963. szeptember 16.

a borsodi iparvidék egészségügyének fejlesztésére miskolcon, a diósgyőri Lenin kohászati művek szomszédságában elkészült a négyemeletes üzemorvosi rendelő. a korszerűen felszerelt egészségügyi intézmény elsősorban a vasgyárban dolgozók gyógyítására szolgál. mellette most kezdték meg a szakorvosi rendelő építését, amely az új kilián városrész lakosságának szakorvosi gyógyítását is ellátja majd. korszerűsítik a miskolci megyei Semmelweis kórházat is.

fejlesztik a megye községeinek egészségügyi ellátását. abaujszántón egy eddig más célra használt épület átépítésével bővítik a szülőotthont. ugyancsak megnagyobbítják a sárospataki szülőotthont is, amely gyakorlatilag a bodrogköz valamennyi községének ellátására szolgál.

boldogkőváralján az egykori péchy kastélyban rendezték be a tbc-szanatóriumot. most mintegy 800 000 forintos költséggel hozzákezdenek felújításához és korszerűsítéséhez. a ricsei tbc-gondozóhoz pedig szociális létesítményeket építenek. /mti/

bb 22. befejeződött a hejőcsabai cementgyár rekonstrukciója

i sb/lk szb vg

1963. szeptember 16.

három évig tartó és több mint százmillió forint értékű munkával befejeződött a hejőcsabai cementgyár rekonstrukciója és az építők átadták a korszerűsített berendezéseket. az év vége, december 31-e volt a határidő, de az út- és vasutépítő, a cementipari gépjavitó és a borsodmegyei építőipari vállalat dolgozói csaknem négy hónappal hamarabb teljesítették ezt a feladatot. korábban évente mintegy 300 000 tonna cementet adott a gyár az országnak. a termelés bővítésére most korszerűsítették az üzem négy régi klinkerégető aknakemencéjét és egy újat is építettek. ezenkívül három cement- és nyersanyagörlő malmot szereltek fel, bővítették a kőbányát és új berendezéseket állítottak fel a cement csomagolásának és szállításának meggyorsítására.

a gyár jelentős fejlesztésének eredményeként több mint másfélszeresére emelkedett a termelés, s a hejőcsabaiak most már évente 470 000 tonna cementet adhatnak az építkezéseknek. a modern gépek és berendezések a termelési költségeket is jelentősen mérsékelik. így majdnem 20 százalékkal lesz kisebb az üzem cementgyártásának önköltsége mint az építkezést megelőző években. a cementtermelés korszerűsítését hamarosan újabb jelentős beruházás követi a megfiatalított hejőcsabai gyárban. nagy aknakemencékkel felszerelt mészüzem építenek, s a vállalat dolgozói új öltöztetőfürdőt, üzemi konyhát, éttermet és munkásszállót kapnak. /mti/

9.20/a

- 15 -

bb 23. 80 éves az ipari tanuló képzés nyiregyházán

vid fm/tné szb fm

1963. szeptember 16.

80 évvel ezelőtt, 1883 őszén kezdődött meg nyiregyházán az ipari tanuló rendszeres elméleti, iskolai képzése. a város akkori vezetői uttoró munkát végeztek, mert már az ipari tanuló képzésére vonatkozó törvény megjelenése előtt megszervezték az iskolát, s meghatározták annak szervezeti szabályzatát. első igazgatója pazár istván volt, aki 20 éven át töltötte be ezt a tisztséget. külön épülettel nem rendelkeztek, ezért a felekezeti iskolákban kaptak helyet a tanulók az esti órákban és vasárnap. már az első évben majdnem 300-an iratkoztak be. az első világháborúig fokozatosan emelkedett a létszám, amely az egészben a felszabadulásig erősen hullámzott. 1913-ban a vidékről bejáró és a városi szegényebb sorsu gyermekek részére felépítettek a tanuló otthont, amely ma is az intézet rendelkezésére áll. a század elején részlegesen, harminc évvel később pedig majdnem egészen szakosították az iskolát. 1927-ben 160-as létszámmal létrehozták a leánytagozatot.

a fordulópontot nyiregyházán is az 1949-es év jelentette, amikor az állam vette át az ipari tanulóképzést. ettől kezdve fokozatosan emelkedett a tanulók száma: jelenleg mintegy 40 szakmára több mint 1 500 fiatal képeznek ki. az elméleti ismereteken kívül a gyakorlati tudnivalókat korszerűen berendezett műhelytermekben sajátítják el a tanulók. a nevelők és oktatók száma megközelíti a százat. a kollégiumban 120 tanuló kap ellátást.

a nyiregyházi ipari tanuló képzés nyolcvévtizedes történetét péter imre tanár, az intézet igazgatója dolgozta fel. /mti/

bb 24. termelészövetkezeti melegházak fűtésére használják fel inotán az erőmű kéményfüstjének hőenergiáját

vid te szb szf

1963. szeptember 16.

az inotai november 7. erőmű kazánjaiból 160-180 fokos hőmérésű füstgázok távoznak. a levegőbe enyésző energia hasznosításának mindeddig nyomós akadálya volt: ha a gázokat fűtésre használják, a bennük levő, savvá alakuló anyag szétmarja a fűtőtestek vasszerkezetét. emiatt sokáig megoldhatatlannak tartották a füstgázok hasznosítását.

/folyt.köv./
9.25/a

- 16 -

Ke

bb 24, /termelészövetkezeti... 1. folyt./- szb

most gondos számításokkal sikerült áthidaló megoldást találni. az új típusú fűtőtesteket jóformán értéktelen hulladékból építettek, kicserélésük a tönkremenés után sem okoz gondot. az ötletes megoldással annyi melegvizet adhatnak a környező tsz-eknek, hogy egész melegház sorokat építhetnek az erőmű közelében. a melegvízfűtés segítségével termelt zöldszénelék értékéből - mint a mezőgazdászokkal közös számításokkal megállapították - másfél év alatt megtérül a melegházak építési költsége.

az újítást valamennyi hazai erőműnek rendelkezésére bocsátják. /mti/

--

bb 25. szombathely - az építkezések városa

vid te szb szf

1963. szeptember 16.

szombathely az építkezések városává változott. az odaérkezők már az állomás területén kőművesekkel, tetőfedőkkel találkoznak; korszerűsítik a pályaudvart. nem messze innen befejezés előtt áll a vas-műszaki nagykereskedelmi vállalat raktárainak építése. az állomással szemközt új lakóházak övezte tér mögött előregyártott elemekből három lakóházat építenek. „tanulóházaknak”, nevezik őket a vas megyei építők, ugyanis itt tanulják meg a korszerű építkezési módot, hogy az ősszel meginduló derkovits lakótelepi munkáknál már tisztában legyenek vele. a városba vezető legforgalmasabb ut, a savaria háza „magnóka”, emeleteket húznak az alacsonyabb, erősebb házakra és beépítik a foghíjas telkeket.

a március 15. téri új lakótelepen szinte szünet nélkül építkeznek. augusztus 20-ra itt készült el a korszerű megyei művelődési és sportpalota, s alig pár méterre tőle napról-napra nagyobb lesz a hatemeletes megyei sztk rendelőintézet. az ady endre téren tető alatt van a jelenlegi legmagasabb szombathelyi épület, - a hatemeletes bérház.

a hatemeletesek nem sokáig lesznek a város legmagasabb épületei. az ősszel megkezdik építeni az új városrészt, a derkovitslakótelepet, ahol a tervek szerint ezeknél is magasabb házak állnak majd. az ősszel 160 lakást kezdenek itt építeni előregyártott elemekből. /mti/

9.30/a

--

- 17 -

Ke

bb 26. polgárjogot kapott a tánc- és dzsessz-zene, a pantomim -
egésznapos farsztori találkozók helyett műsorcsere - a kulturális
szemle új irányelvei

i dl/hné szb sr

1963. szeptember 16.

a művelődésügyi minisztérium, a kiesz, a szot, a szövosz és
a hazafias népfőnt a közelmúltban a műkedvelő művészeti és szak-
köri mozgalom egész sor elvi és gyakorlati kérdésében foglalt
állást, a kulturális szemle 1963-1965. évi irányelveiben többek
között hangsúlyozták, hogy a műkedvelő művészeti mozgalom éltető
eleme és legfontosabb feladata a helyi tevékenység. javasolták
- s arra hívták fel az együttesek vezetőit, hogy elsősorban a
szakköri élet fejlesztésére, az egész évi rendszeres munkára
rekedjenek.

az illetékes állami és társadalmi szervek legújabb állásfog-
lalása szerint polgárjogot kapott a tánc- és dzsessz-zene, a pan-
tomim, az esztrád, mind a zenekarokat, mind pedig az egyéb cso-
portokat, - amelyeknek száma egyébként gyorsan nő - a jövőben a
műkedvelő művészeti mozgalom szerves részének tekintik, kimond-
ták: a szőlőlisták rendszeres helyi szereplésének és versenyének
egyik formája a „ki mit tud,, a hagyományos szőlőszámok mellett
pedig lehetőséget adnak minden műfaj képviselőjének a bemutatko-
zásra, s tovább bővítik, gazdagítják a „ki mit tud,, „ki mi-
ben tudós,, „ki minek mestere,, vetélkedőket.

a műkedvelő együttesek soron következő évadja az eddiginél
szerényebbnek ígérkezik. a nagyobb rendezvényeket 1965-ben tart-
ják, amikor országos bemutatók és fesztiválok egész sora köszön-
ti majd a felszabadulás 20. s a kulturális szemle 5. évfordulóját.
a soronkövetkező őszi-téli-tavaszi hónapokban a legtöbb művésze-
ti ágban csak járási, városi s kerületi versenyeket tartanak, csu-
pán az amatőr tánc- és dzsessz-zenekarok meghívásos megyei és
budapesti fesztiváljának megrendezése szerepel az 1964-es prog-
ramban. a cél egyébként is az, hogy az együtteseknek műsorcsere,
körműsorok és falusi kulturális napok lebonyolításával
biztosítsanak rendszeres fellépési lehetőséget. jövőre elmarad-
nak a keszthelyi, a sárospataki, a gyulai és a budapesti diák-
napok, valamint a középiskolások megyei és az ipari tanulók terü-
leti bemutatói is. /mtl/

9.35/a

- 18 -

bb 27. háromnapos tanácskozás kezdődött energiaeosztó rend-
szerünk időszerű kérdéseiről

t tz/j szb hk

1963. szeptember 16.

hétfőn reggel a technika házában megkezdődött a magyar elektro-
technikai egyesület és a nehézipari minisztérium által összehívott
szimpózium energiaeosztó rendszerünk időszerű kérdéseiről.

a háromnapos tanácskozáson mintegy 250 hazai és 18 külföldi
- bolgár, csehszlovák, lengyel, német, román, francia, osztrák
és svéd - kutató, tervező, üzemeltető, illetve gyártó szakember
vesz részt.

huszonöt magyar és 15 külföldi tanulmány alapján azt a kér-
dést vitatják meg, hogyan lehet a legcélszerűbben és a leggazda-
ságosabban átalakítani 120 000 voltos hálózatunkat úgy, hogy rész-
ben az erőműveket összekapcsoló alaphálózat, részben az energiát
a fogyasztókhoz eljuttató elosztóhálózat feladatát teljesítse.

a tanácskozást, mint a rendező egyesület elnöke, kiss árpád,
az országos műszaki fejlesztési bizottság elnöke nyitotta meg,
majd megkezdődött a vita. az egyes kérdésekben kialakuló egységes
állásfoglalások alapján teszi meg majd javaslatait a rendező
egyesület az illetékes szervekhez. /mtl/

bb 28. megnyílt a 7. országos bődizsműipari kiállítás

t tó/tr-lm hk

1963. szeptember 16.

a bődripari tudományos egyesület rendezésében a budapesti
ipari vásár könnyűipari pavilonjában hétfőn megnyílt a 7. or-
szágos bődizsműipari modelkiállítás. a kiállítás célja, hogy
bemutassa a bődizsműipar azon termékeit, amelyeket 1964-ben
akarnak gyártani.

mintegy 350 különböző bődizsműáru modelt mutatnak be
a kiállításon, s ez igen bő választékot jelent a kereskedelem-
nek. 18-án kereskedelmi napot tartanak, amikor előzetes tájékozó-
dást kapnak a kereskedelem jövő évi igényeiről.

a legszebb termékeket díjazták, nyolc kiállítás legszebb
terméke és 42 szakma legszebb terméke díjat adtak ki. a bemuta-
tott modellek hetikülök, különböző irat, utazó és más táskák a
bődizsműszakma modellezőinek jól felkészültségéről tanuskodnak,
összhangban állnak a ruhadvittal. a bemutatott cikkek többsége
elegáns, tetszetős. megállapítható azonban az is, hogy az alap-
anyagok választéka és minősége elmarad a követelményektől.

a kiállítást, amelyet horváth gyula, könnyűipari
miniszterhelyettes nyitott meg, nagy józsefné könnyűipari
miniszter is megtekintette.

a kiállítás a nagyközönség részére szeptember 24-ig
tart nyitva, hétköznap 10-17-ig, szombaton 9-13-ig. vasárnap
zárva van. /mtl/

c 11.00/a

- 19 -

bb 29. a magyar tudományos akadémián megnyílt az ensz kététnes statisztikai szemináriuma

t sl/te szb vg

1963. szeptember 16.

az ensz és a magyar kormány rendezésében 50 külföldi és 15 magyar részvevővel hétfőn délelőtt kététnes statisztikai szeminárium nyílt a magyar tudományos akadémián. a szemináriumon 20 ország szakemberei megvitatták az ugynevezett mintavételes reprezentatív statisztikai módszerek alkalmazásának tapasztalatait. ezek az eljárások igen jelentősek, mert helyettesítik a széleskörű adatgyűjtéseket és mégis megbízható képet nyújtanak a gazdasági élet változásairól.

a tanácskozásokon résztvesznek a nemzetközi munkaügyi hivatal, az élelmezési és mezőgazdasági szervezet, a világegészségügyi szervezet, valamint az európai gazdasági bizottság szakértői is. az igazgatói tisztet péter györgy, a központi statisztikai hivatal elnöke és b. n. davies, az európai gazdasági bizottság statisztikai osztályának vezetője tölti be.

a megnyitó beszédet dr. ajtai miklós, az országos tervehivatal elnöke mondotta. a kormány nevében üdvözölte a részvevőket. hangsúlyozta, hogy ő maga személyesen mint az országos tervehivatal elnöke is, nagy érdeklődéssel kíséri a tanácskozásokat, mert a gazdasági élet helyes irányításához rendkívül fontos, hogy felhasználják a statisztika legfejlettebb tapasztalatait. mint mondotta, nagy a jelentősége a reprezentatív statisztikai számításoknak, mert segítségével viszonylag gyorsan, egyszerűen és olcsón fel lehet mérni a gazdasági helyzetet és mód nyílik a megfelelő következtetések levonására. voltak, s talán még ma is vannak viták a mintavételes reprezentatív statisztikai módszerek megbízhatóságáról, mi azonban azt valljuk - mondotta -, hogy aki ezekben a módszerekben nem bizik, az tulajdonképpen a matematika megbízhatóságát veti el.

b. n. davies, az európai gazdasági bizottság statisztikai osztályának vezetője az mti munkatársának elmondotta, hogy nagyjelentőségűnek tartja a mostani tanácskozásokat. a megbeszélések szeminárium jellege arra utal, hogy nem ajánlásokat igyekeznek kidolgozni a részvevők, csupán kicserélik gondolataikat, tudományos dolgozataik kölcsönös közreadásával segítik a statisztika tudományának egyetemleges fejlődését. szinte biztosra vehető azonban, hogy ajánlások nélkül is terjedni fognak a közösen kialakított új módszerek. legalább is erre utalnak az elmúlt esztendőben megrendezett hasonló szemináriumok, 1957-ben athénban, 1959-ben varsóban, két évvel később pedig bécsben szerveztek hasonló tanácskozásokat. a mostani szeminárium megrendezésekor azért esett a választás magyarországra, mert itt nagy hagyományai és ma is nemzetközileg elismert szakértelműek vannak a reprezentatív statisztikai módszereknek. ezt az alkalmat arra is fel kívánjuk használni, hogy a 20 ország szakemberei között elmélyüljön a barátság, s hivatalos tanácskozásaink végeztével magyarországot is jobban megismerjük - mondotta b. n. davies, az európai gazdasági bizottság osztályvezetője. /mti/

12.50/- szb

-20-

RK

bb 30. időjárásjelentés

gg szb

1963. szeptember 16.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 16-án, hétfőn 13 órakor:

tovább tart a szép idő

a közép-európa és nyugat-európa nagyrésze felett elhelyezkedő anticiklon az atlanti óceáni ciklonokat északkeleti pályára kényszeríti. így észak-európában erősen felhős, sokfelé esős az időjárás. az 55. szélességi foktól délre viszont csendes, napos, száraz az idő.

házánkban tegnap általában 9-11, az északnyugati megyékben a sűrű reggeli köd miatt csak 5-8 órán keresztül sütött a nap. esőt sehonnan sem jelentettek. a hőmérséklet napközben 23-26 fokig emelkedett. ma hajnalban általában 9-13, az északkeleti határszelen 7-8 fokig hűlt le a levegő. ma reggel országszerte párák, több felé ködös volt az idő.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 18.7 fok volt, 1.8 fokkal magasabb mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 24 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 769 milliméter, nem változik.

várható időjárás kedd estig:

kevés felhő, eső nélkül. nappal mérsékelt légáramlás, éjjel szélcsend. helyenként reggeli köd. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 11-14, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 23-26 fok között.

a duna vizállása hétfőn délelőtt 11 órakor budapestnél 311 centiméter. /mti/

--

13.45/a

- 21 -

RK

bb 29. a magyar tudományos akadémián megnyílt az ensz kéthetes statisztikai szemináriuma

t sl/te szb vg

1963. szeptember 16.

az ensz és a magyar kormány rendezésében 50 külföldi és 15 magyar részvevővel hétfőn délelőtt kéthetes statisztikai szeminárium nyílt a magyar tudományos akadémián. a szemináriumon 20 ország szakemberei megvitatták az ugynevezett mintavételes reprezentatív statisztikai módszerek alkalmazásának tapasztalatait. ezek az eljárások igen jelentősek, mert helyettesítik a széleskörű adatgyűjtéseket és mégis megbízható képet nyújtanak a gazdasági élet változásairól.

a tanácskozásokon résztvesznek a nemzetközi munkügyi hivatal, az élelmezési és mezőgazdasági szervezet, a világegészségügyi szervezet, valamint az európai gazdasági bizottság szakértői is. az igazgatói tisztet péter györgy, a központi statisztikai hivatal elnöke és b.n. davies, az európai gazdasági bizottság statisztikai osztályának vezetője tölti be.

a megnyitó beszédet dr. ajtai miklós, az országos tervehivatal elnöke mondta. a kormány nevében üdvözölte a részvevőket. hangsúlyozta, hogy ő maga személyesen mint az országos tervehivatal elnöke is, nagy érdeklődéssel kíséri a tanácskozásokat, mert a gazdasági élet helyes irányításához rendkívül fontos, hogy felhasználják a statisztika legfejlettebb tapasztalatait, mint mondta, nagy a jelentősége a reprezentatív statisztikai számításoknak, mert segítségével viszonylag gyorsan, egyszerűen és olcsón fel lehet mérni a gazdasági helyzetet és mód nyílik a megfelelő következtetések levonására. voltak, s talán még ma is vannak viták a mintavételes reprezentatív statisztikai módszerek megbízhatóságáról, mi azonban azt valljuk - mondta -, hogy aki ezekben a módszerekben nem bízik, az tulajdonképpen a matematika megbízhatóságát veti el.

b. n. davies, az európai gazdasági bizottság statisztikai osztályának vezetője az mti munkatársának elmondta, hogy nagyjelentőségűnek tartja a mostani tanácskozásokat. a megbeszélések szeminárium jellege arra utal, hogy nem ajánlásokat igyekeznek kidolgozni a részvevők, csupán kicserélik gondolataikat, tudományos dolgozataik kölcsönös közreadásával segítik a statisztika tudományának egyetemleges fejlődését. szinte biztosra vehető azonban, hogy ajánlások nélkül is terjedni fognak a közösen kialakított új módszerek. legalább is erre utalnak az elmúlt esztendőben megrendezett hasonló szemináriumok. 1957-ben athénban, 1959-ben varsóban, két évvel később pedig bécsben szerveztek hasonló tanácskozásokat. a mostani szeminárium megrendezésekor azért esett a választás magyarországra, mert itt nagy hagyományai és ma is nemzetközileg elismert szakértelművel vannak a reprezentatív statisztikai módszereknek. ezt az alkalmat arra is fel kívánjuk használni, hogy a 20 ország szakemberei között elmélyüljön a barátság, s hivatalos tanácskozásaink végzetével magyarországot is jobban megismerjék - mondta b. n. davies, az európai gazdasági bizottság osztályvezetője. /mti/

12.50/- szb

-20-

KK

bb 30. időjárásjelentés

99 szb

1963. szeptember 16.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 16-án, hétfőn 13 órakor:

tovább tart a szép idő

a közép-európa és nyugat-európa nagyrésze felett elhelyezkedő anticiklon az atlanti óceáni ciklonokat északkeleti pályára kényszeríti. így észak-európában erősen felhős, sokfelé esős az időjárás. az 55. szélességi foktól délre viszont csendes, napos, száraz az idő.

házánkban tegnap általában 9-11, az északnyugati megyékben a sűrű reggeli köd miatt csak 5-8 órán keresztül sütött a nap. esőt sehonnan sem jelentettek. a hőmérséklet napközben 23-26 fokig emelkedett. ma hajnalban általában 9-13, az északkeleti határszelen 7-8 fokig hűlt le a levegő. ma reggel országszerte párács, több felé ködös volt az idő.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 18.7 fok volt, 1.8 fokkal magasabb mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 24 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 769 milliméter, nem változik.

várható időjárás kedd estig:

kevés felhő, eső nélkül. nappal mérsékelt légáramlás, éjjel szélcsend. helyenként reggeli köd. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 11-14, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 23-26 fok között.

a duna vízállása hétfőn délelőtt 11 órakor budapestnél 311 centiméter. /mti/

..-

13.45/a

- 21 -

KK

bb 31. magyar geofizikai elmélet sikere a világ tudósainak
háromezer főnyi gyülekezete előtt Berkeleyben

i tzk-lm vg

1963. szeptember 16.

most érkezett haza a kaliforniai Berkeleyből dr. egyed
László kossuth-díjas professzor, a magyar tudományos akadémia
levelező tagja, aki mint geofizikus képviselte hazánkat a nem-
zetközi geodéziai és geofizikai unió kéthetes közgyűlésén. a nagy
nemzetközi tanácskozáson 61 ország 3 000 tudósa vitatta meg a
földdel kapcsolatos kutatások legújabb eredményeit.

a közgyűlésen egyed professzor is előadást tartott. u. bt
bizonyítékokat hozott fel expanziós - földtágulási - elmélete
mellett. ennek lényege az, hogy a föld térfogata az idők folyamán
fokozatosan növekedett és növekszik még ma is, mégpedig olyan
mértékben, hogy sugara évente 0,5-1 milliméterrel nő

mostani előadásában a professzor ezt az elméletileg ki-
számított értéket hasonlította össze azokkal az adatokkal, amelye-
ket különböző geofizikai vizsgálatok útján a valóságban határoztak
meg. a jelenlegi szárazföldeken például számos kifejezetten ten-
geri maradványt találni, annak bizonyítékául, hogy a tenger ezek-
ről a területekről az idők folyamán visszahúzódott. mivel pedig
a föld felszíni vízkészlete nagyjában állandónak tekinthető, a
tenger visszahúzódása csak a föld tágulására vezethető vissza.
abból pedig, hogy ez a visszahúzódás milyen ütemben folyt le, ki-
derül, hogy a föld sugara évenként valóban 0,5-1,2 milliméterrel
nőtt.

hasonló következtetésekre vezet az a megállapítás is,
amire a korábbi megfigyeléséből jutottak, hogy tudniillik körül-
belül 400 millió esztendővel ezelőtt az év még 400 nappól állt
ez azt bizonyítja, hogy a föld forgása lassabbodik, ami szintén
csupán a térfogat növekedésének következménye lehet. ilyen alapon
számítva a föld sugarának évente 0,5-1,5 milliméterrel kell nőnie.

végül a külső kéregben a tágulás folytán fellépő feszül-
ségek okozta földrengések és vulkánkitörések energiáinak méretei-
ből a föld sugarának 0,5-1 milliméteres növekedése számítható ki.
a valóságban mért adatok tehát igen jól egyeznek az elméletileg
kiszámított értékkel.

a már világszerte ismertté vált tágulási elméletnek ezek
az újabb bizonyítékok nagy érdeklődést váltottak ki a különböző
világrészekből összesereglett tudósok körében. a professzort
számos külföldi tudományos intézet kérte fel, hogy náluk is tartson
előadást részint földtágulási elméletéről, részint arról a szintén
nagy feltűnést keltett magyarázatáról, amelyet a naprendszer
keletkezésének és a földszerkezet kialakulásának összefüggéseiről
dolgozott ki. /mti/

13.40/lm

-22-

bb 32. naponta 600 vagon cukorrépat szállítanak a gyárakba
békés megye termelészövetkezetei

vid j szb ká

1963. szeptember 16.

a békés megyei termelészövetkezetek határában többezren szor-
gokodnak a répaföldeken. az eleki Lenin, a füzesgyármati vörös
csillag, a battonyai dózsa és más nagyobb termelészövetkezet táb-
lái 200-300 asszony szedi a termést, s naponta 20-25 vagonnal
adnak át a gyárnak. a mezőhegyesi és sarkadi cukorgyár átvevőhe-
lyein napfelkeltétől naplementéig állandóan mérik a répát; a ré-
pát naponta 600 vagonnal vesz át. a termelészövetkezetek kész-
pénzben kéri a répa ellenértékét, természetben csak melaszt
répaszéletet szállítanak haza. a cukorosztással a tagság kíván-
ságára nem foglalkoznak. /mti/

bb 33. évek óta nem volt az idejéhez hasonló rizstermés a hor-
tobágyon

vid j szb ká

1963. szeptember 16.

hétfőn reggel megkezdődött a rizs aratása a hortobágyi ál-
lami gazdaságban. esztendőnk óta nem volt ilyen termés a pusztán:
általában 11-12 mázsás átlagra számítanak, de vannak táblák,
ahol elérik a 15 mázsát is. az 1120 hold rizs termesztését és be-
takarítását egyre jobban gépesítik. negyedik esztendeje, hogy
repülőgéppel vetették el a magot, s ugyancsak a magasból szórták
ki a vegyszert a gyomok irtására. az idén két lánctalpas rizsar-
tó kombájt is munkába állítottak. /mti/

bb 34. befejezték a biborhere-vetést vas megyében

vid j szb ká

1963. szeptember 16.

vas megyében befejezték a táj egyik jellegzetes növényének,
a biborherének vetését. ezt a jó jövedelmet nyújtó aprómagot a
századforduló éveiben hazánkban először vas megyében, pápóc és
kenyeri környékén termelték. a tapasztalatok szerint a korai ve-
tési biborhere adja a legjobb termést, ezért a megye termelészö-
vetkezetei igyekeztek a munkával. összesen több mint 2 700 hol-
don vetettek bibort magfogyásra, s ezzel a tervet 135,8 százalé-
ra teljesítették. /mti/

14.00/a

- 23 -

bb 35. megnyílt a tapasztalatcsere-ujító kiállítás a budapesti nemzetközi vásár nehézipari pavilonjában

t sl/te vg

1963. szeptember 16.

a szakszervezetek pest megyei tanácsa, a vas és fémipari dolgozók szakszervezetének budapesti bizottsága és a kgm műszaki tájékoztató és propaganda intézetének rendezésében hétfőn délelőtt tapasztalatcsere-ujító kiállítás nyílt a budapesti nemzetközi vásár nehézipari pavilonjában. a megnyitáson résztvett nagy józsefné könnyűipari miniszter, beckl sándor a szaktanács titkára, tasnádi emil az országos találmányi hivatal elnöke, polyák jános, a vasas szakszervezet főtitkára és több nagy vállalatunk vezető munkatársa. a kiállításon körülbelül 600 olyan jól bevált ujitást mutatnak be, amelyeket egyelőre csupán egy üzemben alkalmaznak, de valamennyi alkalmas a széleskörű terjesztésre. a 600 ujitás egyetlen üzemben évente körülbelül másfélmillió forint megtakarítást jelent, terjesztésüknek tehát óriási a jelentősége. a kiállítást bárki díjtalanul megtekintheti, az ott látott ujitásokat vállalatánál benyújthatja és az eredeti ujitási díjnak 20 százalékát kapja jutalmul. azok között, akik négy vagy ennél több ujitást vezetnek be, még külön jutalmakat is kisorsolnak.

az első érdeklődő már közvetlenül a megnyitó ünnepség után jelentkezett. zádor ede, a szerszámgépipari művek fejlesztési részlegének vezetője kérte, hogy adják át neki annak az újfajta berendezésnek a gyártási leírását, amelynek segítségével kétszeresére lehet növelni a rádiócsövek belső fémalkatrészeinek gyártását. hasonlóképpen át kívánja venni egy újfajta csapágygyártó berendezésnek a leírását is, amely lehetővé teszi a hulladék lényeges csökkentését. a kiállítás rendezői bemutatták nagy józsefné könnyűipari miniszternek azt a felszerelést, amely az egyengető gyalugépekre felszerelve elejét veszi a baleseteknek. azt is elmondották, hogy ennek a felszerelésnek a gyártása már három év óta huzódik. a miniszterasszony közölte, hogy utasítást ad az ügy kivizsgálására, s a védő felszerelés gyártását a legrövidebb időn belül megkezdi a könnyűipar.

a kiállítást szeptember 26-ig minden nap délelőtt 9-től este 8 óráig tartják nyitva./mti/

14.40/n

-24-

PK

bb 36. újabb divatszalon nyílt csepelen

1 tó/gg szb vg

1963. szeptember 16.

a buda és csepel férfi-női szabó ksz hétfőn divatszalont nyitott a csepeli rákóczi ferenc utcában, közel a csepel vas- és fémművek főbejáratához. csepelen ez a nyolcadik szalonja a szövetkezetnek, de az első olyan, ahol egy helyen férfiaknak, nőknek és gyermekeknek is dolgoznak, elsősorban mérték szerint. az új szalonban alakítást és javítást is vállalnak. /mti/

--

bb 37. szovjet építőipari küldöttség érkezett zalaegerszegre

vid te szb szf

1963. szeptember 16.

zala megye testvérmegyéjéből, az ukrainai herszon területéről négytagú építőipari küldöttség érkezett zalaegerszegre. a küldöttség a zalaegerszegi és a zala megyei építkezéseket tekintti meg, tanulmányozza a megye építőiparának és építőanyagiparának termelési módszereit, különösképpen a középblokkos háziépítést. a küldöttség egy hetet tölt zalában. /mti/

--

bb 38. hanglezkiállítás a lenin köruti bemutatóteremben

t tó/tm szb vg

1963. szeptember 16.

hétfőn a rávill lenin körut 77 szám alatti bemutatótermében hanglezkiállítás nyílt. bemutatják az utóbbi időkben megjelent hanglezek széles választékát, amelyben megtalálhatók a modern magyar zene számos kiváló alkotása, klasszikus művek és a mai külföldi zeneirodalom egyes darabjai egyaránt, valamint a könnyűzenei felvételek széles repertoárja. a magyar hanglezgyártás termékein kívül bemutatnak szovjet, csehszlovák és ndk-beli lemezeket is, így a kiállítás a jelenleg kapható egész hanglezválasztékot reprezentálja. a kiállításon alkalmi hanglezboltot rendeztek be, ahol minden, magyarországon kapható lemez megvásárolható. az alkalmi boltban vásárolt lemezeket időnként kiváló művészek dedikálják.

bemutatják az új lemezjátszó-típusokat is. a lemezjátszógyártás műszaki fejlődését reprezentálja a sztereotípusok kialakítása. az új lemezjátszók nagyrésze a jövő év első felében kerül forgalomba.

/folyt.köv./

14.50/a

- 25 -

PK

bb 38. /hanglemezkiállítás... 1. folyt./- szb

a kiállítás helyén esténként bemutatókat tartanak, amelyek megszólaltatják a szovjet, a csehszlovák és a magyar hanglemezkiadás legszebb darabjait, a magyar hanglemezgyártó vállalat rottenbiller utcai stúdiójában pedig zenei esteket rendeznek. itt neves művészek részleteket adnak elő felvételeikből. a kiállítás ideje alatt hanglemez-ankétot és zenei vetélkedőt is tartanak a stúdióban. a kiállítás hétköznap 11-től 19 óráig tekinthető meg. /mti/

--

bb 39. tanévnyitó az eötvös Loránd tudományegyetemen

t bc/gk szb sr

1963. szeptember 16.

a munka vörös zászló érdemrendjével kitüntetett eötvös Loránd tudományegyetemen hétfőn tanévnyitó egyetemi közgyűlést tartottak. a sorrendben immár 329. évnyitó közgyűlést dr. ortutay gyula, a távozó rektor nyitotta meg, majd beszéde végén átadta az egyetem vezetését az új rektornak, dr. sötér istvánnak. molnár jános művelődésügyi miniszterhelyettes mondott köszönetet dr. ortutay gyulának az egyetem rektoraként hat éven át végzett kiemelkedő munkásságáért, majd eredményes munkát kívánt az új rektornak.

dr. sötér istván az egyetem hagyományainak megfelelően rektori székfoglaló előadást tartott a tanévnyitón, azután egyetemi tanári és egyetemi docensi címek adományozásáról szóló okiratokat nyújtott át hét, illetve öt személynek. ezután gyémántdiplomát adtak át dr. csergő károlynak, dr. micheller istvánnak, dr. rubinyi mőzesnek, daru mihálynak és dr. márton bélának, akik 60 évvel ezelőtt fejezték be tanulmányaikat az egyetemen.

harmincketten aranydiplomát kaptak abból az alkalomból, hogy ötven évvel ezelőtt szereztek diplomát az egyetemen. /mti/

--

bb 40. több mint négyezer előadás, hárommillió néző - tizenöt éves a néphadsereg művészegyüttese - október 8-13-ig jubileumi hét

t vt/hné szb sr

1963. szeptember 16.

a magyar néphadsereg vörös csillag érdemrenddel kitüntetett 250 tagu művészegyüttese októberben ünnepli fennállásának 15. évfordulóját. ebből az alkalomból szalay erwin alezredes, az együttes parancsnoka, hétfőn az újságíró szövetség székházában sajtótájékoztatót tartott. elmondotta többek között: 15 évvel ezelőtt a hadsereg vezetése azt a feladatot tűzte az együttes elé, hogy a művészet eszközeivel járuljon hozzá a katonák neveléséhez, s kulturális munkájával erősítse a néphadsereg és a dolgozó nép kapcsolatát.

/folyt.köv./
14.52/n

-26-

mti

bb 40. /több mint négyezer... 1. folyt./- szb

másfél évtized tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a katonaművészek mindezt becsülettel teljesítették. megalakulása óta az együttes több mint négyezer előadást tartott, hárommillió néző előtt. bel- és külföldön 15 év alatt 200 000 kilométer utat tettek meg. azonkívül, hogy rendszeresen fellépnek a katonai alakulatoknál, eljutottak a társadalom minden rétegéhez és igen népszerűek. a „civil”, közönség érdeklődésére jellemző, hogy amíg 1960-ban 96 000-en látták az együttes műsorait, az idén eddig 125 000-en nézték meg.

többször jártak a magyar katonaművészek külföldön is. voltak a szovjetunióban, kínában, Lengyelországban, az ndk-ban, bulgáriában, csehszlovákiában, romániában, s mindenütt nagy sikert arattak. különösen gazdag a repertoárja az énekkarnak: több mint 400 számból áll, amelyeket husz különböző nyelven tolmácsolnak.

elmondotta ezután az együttes parancsnoka, hogy az évforduló alkalmából október 8-tól 13-ig jubileumi hetet rendeznek a néphadsereg központi klubjában, amelyet erre az időre megnyitnak az üzemek, intézmények, gyárak dolgozói előtt is. a műsorban szerepel majd a kórus, a szimfónikus zenekar, fellépnek a szólisták, a szintársulat pedig bemutatja örsi ferenc: a kapitány című színművét. a jubileumi hét 13-án díszelőadással zárul, ahol valamennyi művészeti részleg közreműködik. novemberben a jubileumi műsorozat indul, amelyet a fegyveres alakulatok tagjain kívül a fiatalság különböző rétegei is megtekinthetnek. /mti/

--

bb 41. átadta megbízólevelét a görög királyság első magyarországi nagykövete

t bc/tr szb fm

1963. szeptember 16.

dobi istván, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke hétfőn fogadta konstantin himarios rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet, a görög királyság első magyarországi nagykövetét, aki átadta megbízólevelét.

a megbízólevél átadásánál jelen volt kiss károly, az elnöki tanács titkára, mihályfi ernő, az elnöki tanács tagja, mód péter, a külügyminiszter első helyettese, kovács imre vezérőrnagy és gergely miklós, a külügyminisztérium protokoll-osztályának vezetője.

/folyt.köv./
15.15/n

-27-

mti

bb 41. /átadta megbízólevelét....1.folyt./-lm

konstantin himarios nagykövet megbízólevele átadásakor beszédet mondott. többek között hangsúlyozta:

-teljes mértékben tudatában vagyok a számomra kijelölt nemes feladatnak, amely arra kötelez, hogy minden erőmmel hozzájáruljak az országaink közötti kapcsolatok fejlődéséhez. az őszinte rokonszenvnek azok az érzései, amelyeket népeink mindenkor tápláltak egymás iránt, szilárd alapul szolgálnak kapcsolataink fejlesztéséhez. görögországban megkülönböztetett tisztelet övezi a magyar népet, amelynek történelmét dicsőséges lapok őrzik. megnyílt az út az országaink közötti baráti kapcsolataink szorosabbra fűzéséhez. teljes szívvel e cél szolgálatának kívánom szentelni tevékenységemet. meggyőződésem, hogy a két ország társadalmi rendszerének különbözősége ellenére még sok lehetőség kínálkozik kapcsolataink továbbfejlesztésére.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke a nagykövet beszédére többek között így válaszolt:

-jóleső érzés számomra, hogy az ön személyében a görög királyság első budapesti nagykövetét üdvözölhetem. örömmel hallottam szavait arról az őszinte érdeklődésről, amely az ön hazájában népünk iránt megnyilvánul. nagykövet ur hasonló baráti érzéseket fog tapasztalni körünkben a görög nép iránt. nagyra értékelem nagykövet urnak azt a nemes törekvését, hogy teljes erejével szívélyes és jó kapcsolataink további erősödésén kíván munkálkodni.

- a magyar nép szívből üdvözli azokat az eredményeket, amelyeket közös erőfeszítéssel elértünk a két ország viszonyában. úgy gondolom, mindkét részről kölcsönös törekvés nyilvánul meg gazdasági, kulturális és politikai kapcsolataink további elmélyítésére, s teljes mértékben egyetértek önnel abban, hogy ehhez biztos alapot nyújt népeink egymás iránt táplált hagyományos tisztelete és rokonszenve. biztos vagyok abban, hogy a két nép közeledése mind a magyar, mind a görög nép javára válik, de ezen túlmenően hozzájárulhat a világ békeszerető népei közötti barátság és együttműködés elmélyítéséhez, a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élésének gyakorlati megvalósításához, a világbéke megszilárdításához is.

a megbízólevél átadása után a nagykövet a kíséretében megjelent michel mouzas első titkárt, georges vandalis másodtitkárt, démetre tikopoulos kereskedelmi attasét, konstantin zacharopoulos harmadtitkárt és elie papas attasét bemutatta dobi istvánnak, aki ezután hosszan, szívélyesen elbeszélgetett a nagykövettel.

x x x

konstantin himarios nagykövet megbízólevelének átadása után a hősök terén megkoszorúzza a magyar hősi emlékművet./mti/

-.-

15.26/n

-28-

1540 L. L. L.

bb 42. megnyitották a kertészeti és szőlészeti főiskola új tanévét - megkezdődik a kertépitő mérnökképzés

t. kz/m/ká

1963. szeptember 16.

hétfőn egyik legnagyobb multu felsőoktatási intézményünk, a kertészeti és szőlészeti főiskola folyosói népesedtek be. hunya istvánnak, a mezőgazdasági és erdészeti dolgozók szak szervezete elnökének, a földművelésügyi minisztérium, a kerületi párt- és kisz bizottság vezető munkatársainak, valamint a főiskola tanárainak részvételével rendezett ünnepséggel itt is megkezdődött az 1963/64. tanév.

dr. somos andrás akadémikus, a főiskola rektora üdvözölte az ünnepség résztvevőit, közöttük a több mint 160 elsőéves hallgatót, majd bogvár sándor rektorhelyettes mondott beszédet. hangsúlyozta, hogy a mezőgazdasági termelésnek a kgst keretein belül megvalósuló nemzetközi szakosításában hazánkat speciális kertészeti termelésre jelölték ki. nemcsak a hazai piacok, hanem bizonyos termékekből a környező szocialista államok ellátásáról is gondoskodnunk kell. a szakemberképzés ennek megfelelően fejlődik. 1980-ban már több mint 4.000 egyetemi szinten képzett kertésznek kell a termelés szolgálatába állania. gyakorlatilag ez annyit jelent, hogy a még hátralevő években mintegy 3.000 kertészmérnököt kell a főiskolának képeznie.

a továbbiakban elmondotta, hogy illetékes kormányzervek határozata értelmében a főiskolán az új tanévtől kezdődően két szakon oktatnak. a most induló új szakon kertépitő mérnököket képeznek.

bogvár sándor beszéde után dr. somos andrás rektor kézfo-gással üdvözölte, a főiskola hallgatóivá fogadta az első éveseket. /mti/

...-

bb 43. olcsóbb a kelkáposzta, a csemgeparadicsom és az őszi saláta

1 nj/gk/m/ká

1963. szeptember 16.

a nagyvásártelepre vasárnap és hétfőn 82 vagon és 248 tehérgépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így osztot-tak meg: 22 vagon étkezési burgonya, 5 vagon fejeskáposzta, 1 vagon kelkáposzta, 8 vagon zöldpaprika, 1 vagon paradicsom, 1 vagon uborka, 2 vagon vegyes zöldség, 1 vagon sárgarépa, 6 vagon vegyes gyümölcs, 7 vagon szőlő, 10 vagon szilva, 13 vagon alma, 3 vagon görögdinnye és 2 vagon körte.

/folyt.köv./

15.30/n

-29-

1543 L. L. L.

bb 43. /olcsóbb a ... 1. folyt./ m .

a földművelésszövetkezetek budapesti értékesítő vállalata hétfőn leszállította a kelkáposzta, a csemegeparadicsom és az őszi saláta fogyasztói árát, a kelkáposztát különként 2-2.40, a san marzano csemegeparadicsomot 1.40-2 forintért, az őszi salátát fejenként 80 fillérért hozta forgalomba. /mti/

bb 44. magyarországra érkezett a niger köztársaság két minisztere

te/m/vg 1963. szeptember 16.

incze jeno külkereskedelmi miniszter meghívására hétfőn budapestre érkezett mamadou maïda, a niger köztársaság földművelésügyi minisztere és kabo ibra közegészségügyi miniszter, a delegációt a ferihegyi repülőtéren bacsoni jeno, külkereskedelmi miniszterhelyettes és keseru jános, földművelésügyi miniszterhelyettes, valamint a külkereskedelmi minisztérium, a külügyminisztérium és a földművelésügyi minisztérium több vezető tisztviselője fogadta. a niger köztársaság kormányküldöttsége néhány napos magyarországi látogatása során tárgyalásokat kíván folytatni kereskedelmi és kulturális téren a magyar kormány illetékes szerveivel. /mti/

bb 45. megkezdődött a termelés az almásfüzítői timföldgyár kísérleti üzemében - kivonják a vasércet a vörösiszapból

vid/te/m 1963. szeptember 16.

az almásfüzítői, az ajkai és a mosonmagyaróvári timföldgyárban a timföld melléktermékeként keletkező vörösiszapban vasérc, és marónátron van, ezenkívül marad benne bizonyos mennyiségű timföld is. az értékes vasércet csak nagy nehézségek árán tudják kivonni. ez eddig úgy történt, hogy a vörösiszapot a dunai vasműbe szállították és ott végezték el a kivonási műveletet.

ezért jelentős az az érdekes kísérlet, amelyet dr. dobos györgynek, a magyar alumíniumipari tröszt vezérigazgatójának és társainak szabadalma alapján végeznek almásfüzítőn: hiánytalanul hasznosítani akarják a vörösiszapban levő anyagokat. erre a célra kísérleti üzemet építettek és hétfőn megkezdték benne a termelést. érdekes, új technológiával elsőként a vasat választják szét az iszaptól, hogy a jövőben a vörösiszap helyett már kizárólag tiszta vasast szállítsanak dunaujvárosba.

/folyt.köv./

15.40/n

-30-

1545 2. oldal

bb 45. /megkezdődött a ... 1. folyt./ m

a tervek szerint később megkezdik a marónátron és a timföld kivonását is az iszaptól. céljuk az, hogy ne csak a naponta keletkező, hanem a már felhalmozott iszapot is hasznosítsák.

ha mindhárom hazai timföldgyárban bevezetik a jelentős technológiát, a számítások szerint csupán vasat 300.000 - 400.000 tonnát nyerhetnek évente. a kísérleti üzemet tovább építik, mert az lesz az iparág kutató központja. /mti/

bb 46. hétfőn 72 ipari munkás szántott a győr megyei földelken

vid/j/m/ká 1963. szeptember 16.

az mszmp győr-sopron megyei bizottságának felhívására a megye ipari üzeminek traktorvezetéshez értő munkásai segítséget nyújtanak az összetorlódtott őszi munkák mielőbbi befejezéséhez. ezideig csupán a győri üzemekből 52 ipari munkás jelentkezett. hasonló megértésre talált a felhívás a mosonmagyaróvári üzemekben is. hétfőn reggel már 72 ipari munkás szántott a gépállomások traktoraival második műszakban a termelőszövetkezetek földjein. így most már 220 gépállomási traktor dolgozhat két műszakban, ami lehetővé teszi, hogy a tavasziak vetőmagja is ősszel mélyen szántott földbe kerüljön. /mti/

bb 47. a sürgető őszi munkák miatt a brigádkörzetekben választják meg az új üzemi tanácsokat a baranyai traktorosok

vid/j/m/ká 1963. szeptember 16.

baranya megye száznál több dolgozót foglalkoztató mezőgazdasági üzemében a befejezés előtt áll az új üzemi tanácsok megválasztása. tíz állami gazdaságban és kilenc gépállomáson, valamint a villányi gépjárató állomáson, a mecseki erdőgazdaságban és a pécsi baromfikelletető vállalatnál összesen 345 üzemi tanácstagot választottak, illetve választanak meg a dolgozók. négy gépállomáson - palotabozsokon, sellyén, szigetváron és vajszián - elhalasztották a múlt hétre kitűzött választásokat, mert a jó idő beköszöntével a traktorosok „nyeregbe”, ültek, és éjjel-nappal a határban dolgoznak. ezeken a helyeken most brigádkörzetenként tartanak gyűléseket, mégpedig az esti váltásnál, hogy a választásokon mind a nappali, mind az éjszakai műszakban dolgozó traktorosok részt vehessenek.

/folyt.köv./
15.56/n

-31-

16 - 2. oldal

bb 47. /a sürgető ... 1. folyt./ m

az újjáavasztott mezőgazdasági üzemi tanácsok többsége máris munkához látott. megvitatták a munkatervet, és napirendre tűzték több fontos problémát, így a gazdaságos működés, a be-
ruházások és a munkafegyelem kérdését. /mti/

bb 49. vízrebocsátották a nyékládházi mesterséges tavon a vasuton érkezett uszályt

vid/te/szf/m

1963. szeptember 16.

a borsod megyei nyékládháza község határában nagy kavicsbánya működik. az üzem mesterséges tavak medréből kotrással nyeri az építőanyagot. az elmúlt években a miskolcot debrecennel összekötő országút mellett újabb 25 holdas tavat alakítottak ki. az új bányát teljesen gépesítették. a jóminőségű kavicsot napi kétezer köbméter teljesítményű csehszlovák gyártmányú kotróhajó emeli ki a mederből és szállítószalagokon továbbítja a partra. a rendszeres bányászattal a tó vízfelülete annyira kiterjedt, hogy a kavicsot már csak uszályhajóval tudják gazdaságosan partra szállítani. a tó azonban víziuton nem közelíthető meg. ezért a magyar hajó- és darugár balatonfüredi üzemegységében megrendelt és most elkészült 360 tonnás kavicsshordó uszályt szétszedve, vasuti kocsikban küldték el nyékládházára. az uszály összehesztésére a tó kikötőjében ideiglenes hajóépítő műhelyt rendeztek be. a darugár és a kavicsbánya dolgozói másfél hét alatt szerelték, hegesztették össze az új uszályt. a munkát vasárnap fejezték be és hétfőn délután a tó vizére engedték az első uszályt.

az év hátralevő részében még újabb két uszályt szerelnek fel és bocsátanak vízre. a jövő évtől a kitermelt kavicsot ingajáratban három uszályal szállítják majd a partra. /mti/

bb 50. ismét megnyílik a rátkai márton színészklub

i bi/tr/m/fm

1963. szeptember 16.

a rátkai márton színészklub nyári felújítási munkálatai befejeződtek. a klub két és félhónapi szünet után szeptember 17-én, kedden nyitja meg ismét kapuit a művészek előtt. a klub igazgatósága az évadnyitásra változatos programot dolgozott ki. /mti/

16.20/n

-32-

1622 László

bb 48. „befoltozzák„ badacsonyt

vid j vm ká

1963. szeptember 16.

a természetvédelmi területté nyilvánított badacsonyi régi kőhányóin és leomlasztott kőfalain az erdészek megkezdtek a fásítást. valósággal „befoltozzák„ a hegyet, zöld lombzattal, színes díszcserjékkel tüntetik el a festői hegy szépségét rontó „seb-
helyeket„. a kőfalak tövében magasra nyúló nyárfákat telepítenek, míg a meredek falakat kuszónövényekkel takarják el. a régi kőhányák és meddőhányók helyén a tél kezdetéig 10 hektáron telepítenek fákat és cserjéket. /mti/

bb 51. kiemelték a szolnoki régi tiszahid utolsó roncsdarabját - megkezdődött az őszi csucsforgalom a szabadrává vált folyón

vid te vm szf

1963. szeptember 16.

vasárnap hajnalra ismét szabad utat kaptak a tiszai hajósok szolnoknál, ahol a régi hid leszakadt 200 tonnás szerkezete három hétfőig elzárta az utat. a hidépítő rekordidő alatt emelték ki a mederből a súlyos vasszerkezetet. az első hajó, amely a szerkezet kiemelése után akadálytalanul átuszott az új szolnoki tiszahid alatt, a délibáb gőzös volt. ezzel az ideiglenes kikötőből ismét „ hazaköltözött„ a hajóállomás.

a hajóút felszabadulásával megkezdődött az őszi csucsforgalom a tiszán. a hajózást segíti, hogy az elmúlt tíz nap alatt újabb egy méterrel nőtt a vízszint. a cukorréppával megrakott első két uszály már megérkezett szolnokra, hétfőtől folyamatos lesz a repaszállítás. tizenhat uszályal bonyolítják le a forgalmat. a szállítást egyelőre a rakodómunkás hiány gátolja. csanyteleknél például napok óta vesztegel két uszály, mert nincs munkás, aki a hatvan vagon réppát berakná. a tiszai hajóforgalom fellendítésére segítség érkezik a dunáról. hétfőn két uszályal újabb vontató indult el az alföldre. /mti/

bb 52. Lakberendezési áruház nyílt debrecenben

vid te vm szf

1963. szeptember 16.

debrecenben hétfőn megnyílt a város első lakberendezési áruháza. az állami áruház régi helyiségeiben megnyitott boltban több mint tíz szobabutort helyeztek el szobanagyságu területeken, izlésesen elrendezve. butoron kívül szőnyeg és kerámia is kapható az áruházban. /mti/

16.40/szb

-33-

1643 László

bb 56. ünnepi ülésen emlékeztek meg miskolcon az egykori selmecbányai bányászati akadémia alapításának 200. évfordulójáról

vid te vm szf

1963. szeptember 16.

hétfőn miskolcon, a szakszervezetek megyei tanácsa székházának tanácsstermében, a magyarhoni földtani társulat északmagyarországi, az országos magyar bányászati és kohászati egyesület, valamint a magyar kémikusok egyesülete borsodi csoportjának közös rendezésében ünnepi ülésen emlékeztek meg a miskolci nehézipari műszaki egyetem bányamérnöki karának jogelődje, a volt selmecbányai bányászati akadémia alapításának 200. évfordulójáról.

az ünnepi ülés több mint 300 részvevőjét monos jános, a borsodi szénbányászati tröszt igazgatója üdvözölte. elnöki megnyitójában visszaemlékezett a miskolci egyetem alapítására, amelynek első gondolata 1917-ben vetődött fel.

dr. gyulay zoltán, a bányamérnöki kar dékánja ismertette ezután az első selmeci tanszék alapításának történetét. selmecbányán 1735-től működött mikoviny sámuel, az európai hírnévű tudós, kiváló matematikus és geodéta vezetésével bányatizsiképző iskola, amelynek egyenes folytatása volt a mária terézia utasítására, a bányák jövedelmét élvező udvari kamara 1763 július 13-án kiadott rendeletével életrehívott ásványvegytani és kohászati tanszék. élére a kémia és a gyakorlati bányaművelés kiváló professzorát, jaquin miklós józsefet állították. a tanszék megszervezésével kezdődött Európában a bányászati akadémiai oktatás. amikor franciaországban elhatározták az első mérnökképző intézet felállítását, megszervezéséhez a selmeci fizikai - kémiai laboratóriumot és tanszékét vették mintaképül. az egyetem 1919-ben sopronba, majd pedig miskolcra költözött, s jelenleg is itt folytatja tevékenységét.

dr. horváth zoltán dékán, a fémkohászati tanszék vezetője, a kohászati tudományok oktatásának fejlődéséről szólt. az ásvány- és földtani oktatás fejlődéséről dr. pojják tibor, az ásvány-és kőzettani tanszék, míg a kémiai oktatás történetéről dr. bognár jános, a kémiai tanszék vezetője számolt be.

az ünnepi ülés részvevői ezután megtekintették a miskolci nehézipari műszaki egyetem laboratóriumait és tanszékeit. kedden tanulmányuton ismerkednek meg a bükk hegység és a mátra egyes képződményeivel, így többek között a bükkábrányi lignitelfordulásokkal és a recski ércbányászattal. /mti/

bb 54. halálos közlekedési baleset szabócsban

vid/fm/tné/m/fm

1963. szeptember 16.

Lakatos Lajos tiszakanyári lakos, kerékpárjával figyelmen kívül hagyta az országutra, ahol egy arra haladó tehérgépkocsit elgázolta. Ő csak könnyebb sérülést szenvedett, de hat éves Lajos nevű fia, akit a hátsó ülésen magával vitt, a helyszínen meghalt. /mti/

16.46/n

-34-

bb 57. vietnami államférfiak távirata dobi istvánhoz és kádár jánoshoz

k/m/fm

1963. szeptember 16.

ho si minh, a vietnami dolgozók pártja központi bizottságának elnöke a vietnami demokratikus köztársaság elnöke és phan van dong, a vietnami demokratikus köztársaság miniszterelnöke táviratban köszönte meg dobi istvánnak, az elnöki tanács elnökének és kádár jánosnak, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága első titkárának, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnökének a vietnami demokratikus köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából küldött jókívánságait. /mti/

...-

bb 58. kitüntetés

k/te/m/fm

1963. szeptember 16.

a népköztársaság elnöki tanácsa vaszy viktor karmesternek, a szegedi nemzeti színház igazgatójának, a vidéki zenei élet fejlesztése terén elért kiemelkedő eredményei elismerésül, 60. születésnapja alkalmából, a munka érdemrend kitüntetését adományozta.

a kitüntetést hétfőn dobi istván, az elnöki tanács elnöke nyújtotta át. a kitüntetés átadásánál jelen volt kiss károly, az elnöki tanács titkára, aczél györgy, a művelődésügyi miniszter első helyettese és óvári miklós, az mszmp központi bizottságának osztályvezető-helyettese. /mti/

...-

bb 53. magyar iróküldöttség utazott a német demokratikus köztársaságba

i bi/tr/m/fm

1963. szeptember 16.

a német demokratikus köztársaság és Magyarország közötti kulturális csereegyezmény alapján hétfőn kétfelgy magyar iróküldöttség utazott a német demokratikus köztársaságba. a küldöttség tagjai szakonyi károly és gáll istván, a magyar irók a német irószövetség vendégeiként két hetet töltenek az ndk-ban. /mti/

...-

16,55/m

- 35 -

1712 2. oldal

bb 55. hétfőn megérkezett az uttörővasut hűvösvölgyi végállomására az új „panoráma,, kocsi

i nbj/sze vm vg

1963. szeptember 16.

vasárnap 9.618 utasa volt az uttörővasutnak, lényegesen több mint egy-két héttel ezelőtt, ami azt mutatja, hogy a strandok, a nyári szórakozóhelyek helyett inkább a budai hegyvidékeket keresik fel a pestiek. az előjelek szerint hamarosan még nagyobb lesz a forgalom. a mostani kocsiparkkal azonban már csak nehézkesen oldható meg az utasok szállítása.

időben érkezik tehát a segítség. hétfőn egy korszerű, nyitott, ugynevezett „kilátó,, vagy „panoráma,, - kocsit kapott az uttörővasut, folyamatosan még hetet szállít a győri vagongyár. négy zárt személykocsi is érkezik, amelyeket különösen késő ősszel - télen kedvelnek a felnőttek és a gyerekek. igaz, hogy négy régi kocsit selejtezni kell, azonban még így is jelentősen növekszik a kocsipark.

tekintettel a nagy érdeklődésre, vasárnaponként - ha jó az idő - az uttörővasut 25 percenként indítja a vonatokat, ha kedvezőtlenebb: 35 percenként, mégpedig reggel 8 órától este 7 óráig. hétköznaponként ugyancsak reggel 8 órától este 7 óráig 45 percenként közlekednek a szerelvények./mti/

bb 59. nemes dezső látogatása balassagyarmaton

vid fm/tné vm fm

1963. szeptember 16.

nemes dezső, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára hétfőn balassagyarmatra látogatott. a vendéget jakab sándor, a nógrád megyei pártbizottság első titkára, a központi bizottság póttagja, ozsvárt ferenc, a balassagyarmati járási pártbizottság titkára és a pártbizottság vezető munkatársai fogadták.

/ folyt.köv./

17.20/ szb

-36-

/bb 59. nemes1.folyt./vm

nemes dezső délelőtt a járási pártbizottság székházában a járás vezetőivel találkozott és hosszan beszélgetett velük az időszerű kérdésekről. utána felkereste a város nagy fejlődés előtt álló két üzemét: a megyei villany- és épületszerelő vállalatot és a kőbányai porcelánárugyár balassagyarmati üzemét. délután a járás és a város értelmiségi dolgozóit tájékoztatta a kül-és belpolitikai eseményekről./mti/

bb 60. incze jeno külkereskedelmi miniszter görögországba utazott

k sl/hné vm vg

1963. szeptember 16.

incze jeno külkereskedelmi miniszter athanaziosz triantafilisz görög kereskedelemügyi miniszter meghívására hétfőn görögországba utazott, ahol megbeszéléseket folytat a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésének lehetőségeiről. incze jeno többek között megtekinti a szaloniki nemzetközi vásárt, amelyen magyarország is részt vesz. a minisztert elkísérte kallós ödön, a magyar kereskedelmi kamara elnöke is. bucsuztatásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent karádi gyula, a külkereskedelmi miniszter első helyettese, valamint a külügyminisztérium és a külkereskedelmi minisztérium több vezető munkatársa. jelen volt michel mouzas, a görög királyság budapesti nagykövetségének első titkára./mti/

bb 61. ünnepélyes tanévnyitó a szegedi józsef attila tudományegyetemen

vid fm/tné vm fm

1963. szeptember 16.

a szegedi józsef attila tudományegyetem tanévnyitó ünnepséget hétfőn tartották meg az egyetem dugonics téri épületének aulájában. dr. antalfy györgy rektor ünnepi beszédében ismertette, hogy az idén a tavalyinál csaknem háromszázzal több, összesen kétezer hallgató tanul az egyetem nappali tagozatán. rajtuk kívül a levelező oktatásban mintegy ezeröttszázan vesznek részt. arra törekszenek, hogy a hallgatók már egyetemi éveik alatt szoros kapcsolatba kerüljenek az éléttel, ennek érdekében az ötödéves tanárszakosok az idén az év nagy részét már gyakorló általános iskolákban töltik. a jogászképzés a bíróságokon, az ügyészségeken, a hivatalokban végeznek gyakorlati munkát. sokszáz fiatal hallgató az uttörő-és kisz-szervezetek irányítását, a fiatalok nevelését segíti, s szép számmal akadnak olyanok, akik minden évben, így az idén is falusi népművelési gyakorlaton vesznek majd részt.
/folyt.köv./

17.40/n

-37-

Lel

bb.61./ünnepélyes ...1.folyt./ vm

a rektor a továbbiakban beszámolt arról, hogy az idén 8 millió forint ösztöndíjat kapnak a hallgatók, akik közül negyvenen a népköztársasági ösztöndíj első, illetve második fokozatában részesülnek.

dr. antalffy györgy ismertette azt is, hogy az elkövetkező években jelentősen fejlesztik az egyetemet. 1970-re a nappali tagozaton tanulók száma csaknem megkétszereződik, a távlati tervek szerint - alig több mint tíz év alatt - mintegy 500 milliót fordítanak az egyetem bővítésére. a kémiai intézetek új épülettömböt kapnak. több meglévő intézetet emeletráépítéssel bővítenek, új központi laboratórium és 1800 személyes diákotthon építését is tervezik.

a tanévnyitó befejezéséül dr. antalffy györgy rektor három gyémánt- és tíz aranydiplomát adott át azoknak a jogászoknak és tanároknak, akik 60, illetve 50 évvel ezelőtt fejezték be egyetemi tanulmányaikat./mti/

...

bb 63. ünnepélyes tanévnyitó a szegedi orvostudományi egyetemen

vid/tné/m/sr

1963. szeptember 16.

a szegedi orvostudományi egyetemen hétfőn tartották a tanévnyitót. dr. tóth károly egyetemi tanár rektori megnyitójában elmondotta, hogy 1445-en, a tavalyinál 117-tel többen tanulnak az orvosi, a gyógyszerész és a fogorvos karokon. míg tavaly ötmillió forintot, az idén tizenegy millió forintot fordítanak ösztöndíjakra, segélyekre. a rektor külön köszöntötte az első éveseket, akik között öt ázsiai, illetve afrikai fiatal is van. velük együtt husz fölé emelkedett azoknak a külföldi fiataloknak a száma, akik a szegedi orvostudományi egyetemen tanulnak.

a tanévnyitó ünnepség végén dr. tóth károly rektor aranydiplomával tüntetett ki öt orvost, akik fél évszázaddal ezelőtt szerezték meg diplomájukat. /mti/

...

17.45/n

-38-

1806 Lrei

bb 62. magyar küldöttek az egészségügyi világszervezet európai értekezletén

i ms/gg/m/sr

1963. szeptember 16.

az egészségügyi világszervezet európai irodájának stockholmban kedden kezdődő évi értekezletén dr. simonovits istván, az egészségügyi miniszter első helyettese és dr. felkai dénes, az egészségügyi minisztérium főosztályvezetője képviseli magyarországot. /mti/

...

bb 65. hétfőtől működik a fővárosi köztisztasági hivatal új budafoki uti főtelepe

i nbj/sze/m/vg

1963. szeptember 16-

a főváros utcáinak tisztántartása - különösen télen, havazások és fagyok idején - már nem képzelhető el gépesítés nélkül. ezen a téren nagyon elmaradtunk, s a fővárosi köztisztasági hivatal most igyekszik pótolni a múlt évek mulasztását. télidőben már száz korszerű takarítógéppel rendelkezik, köztük 30 univerzális seprő, ekéző és homokszórógéppel. ez a gépkocsipark sem elegendő, de már sokat segít a takarítási munkálatok meggyorsításában.

gondoskodni kellett azonban a gépek megfelelő tárolásáról, karbantartásáról és gyors „bevetési”, lehetőségéről. mindezekre a hivatal ecseri uti telepe nem alkalmas. ott nincs ugyanis megfelelő fedett, fűthető épület a gépek ápolására, eléggé kiesik a főváros centrumából, tehát a gépek csak körülményesen juthatnak be a körutakra, illetve a belső városnegyedbe.

a fővárosi köztisztasági hivatal és felügyeleti hatósága, a fővárosi tanács közmű- és szolgáltatási igazgatósága segít ezen. hétfőn megkezdte működését az új budafoki uti főtelep, ahonnan szinte percek alatt eljuthatnak a gépek a belvárosba, a körutakra. tizenkét munkagép futójavítására alkalmas fedett épületrész áll rendelkezésre a főtelepen, ahol 8.000 köbméter sóval kevert homokot is tárolnak, hogy szükség esetén a szórókocsik tartályait gyorsan megtölthessék megfelelő szóróanyaggal. /mti/

...

17.57/n

-39-

1808 Lrei

bb 64. a kecskeméti katona józsef színház évadnyitó társulati ülése

vid tné vm sr

1963. szeptember 16.

hétfőn tartotta évadnyitó ülését a kecskeméti katona józsef színház társulata. radó vilmos igazgató elmondotta, hogy nyolc új művésszel gazdagodott a kecskeméti színház. a többi között római páál fiatal karmester a fővárosi operettszínháztól, kenéz ernő az operaháztól, kalló mária színművésznő pedig több éves külföldi - legutóbb müncheni - szereplése után szerződött kecskemétre.

a színház ebben az évadban 13 bemutató előadást tervez; hét prózai művet, négy operettet és két mai témájú zenés vígjátékot adnak majd elő. október 18-án a csongor és tündével nyitnak.

a színház falujáró kissozínpada már a kecskeméti évadnyitó előadás előtt megkezdte a tájelőadásokat. szeptember 19-én az ida regényét kiskunmajsán, a nemrég elkészült emeletes művelődési palotában mutatják be. /mti/

- . -

bb 66. ivan basev bolgár külügyminiszter átutazott budapesten

lk vm sr

1963. szeptember 16.

ivan basev, a bolgár népköztársaság külügyminisztere utban az ensz közgyűlésének 18. ülészakára vasárnap átutazott budapesten. üdvözlésére a ferihegyi repülőtéren megjelent mód péter, a külügyminiszter első helyettese és a külügyminisztérium több vezető munkatársa. ott volt jancso georgiev, a bolgár népköztársaság budapesti nagykövete és a nagykövetség több munkatársa. /mti/

- . -

bb 67. a mahart közli

k hbj/vg

1963. szeptember 16.

hogya a tiszabura-szolnok közötti hajójáratot szeptember 16-án újból megindította. /mti/

- . -

18.04/n

-40-

1810 Leli

bb 68. kapcsolt áruszállítással gyorsítják az őszi csucsforgalmat szolnok megyében

vid te vm szf

1963. szeptember 16.

a nagy őszi szállítások dandárjának idején szolnok megyében naponta 650 tehergépkocsi, vontató továbbítja a termelőszövetkezetek és állami gazdaságok termését, a cukorrépát, a zöldség- és gyümölcsféléket, káposztát, vöröshagymát. vasárnap is teljes ütemben rakodtak. a szolnoki 7. számú autóközlekedési vállalat 115 gépkocsival szállított. a hétfői pihenőnapon mintegy 1500 tonna cukorrépát, kukoricát, szénát továbbítottak rendeltetési helyére. a termelőszövetkezetek kapcsolt áruszállítással igyekeznek gépjárműveiket jól kihasználni. a csataszögi termelőszövetkezetből például cukorrépát szállítanak szolnokra és visszafelé építőanyagokat visznek. /mti/

- . -

bb 69. véget ért a 15. nemzetközi lótenyésztési és lóversenyzési kongresszus - a versenysorozatban magyarország csapata lett a második

i cs/gk/m

1963. szeptember 16.

hétfőn budapesten a royal szállóban tartotta záró ülését a 15. lótenyésztési és lóversenyzési kongresszus, amelyen bulgária, csehszlovákia, jugoszlávia, magyarország, az ndk, lengyelország, románia és a szovjetunió küldöttsége vett részt. a kongresszus technikai bizottsága beszámolt a versenysorozat eredményeiről: az első helyet a szovjetunió érdemelte ki, amely 9 versenyszámban nyert meg, második magyarország csapata 6 első díjjal - közte a szocialista országok nagydíját, a kupát az imperial kilenc hossal nyerte meg -, a harmadik helyen az ndk csapata végzett 4 első díjjal.

a technikai, a tenyésztési és az állategészségügyi bizottság beszámolója után a kongresszus megválasztotta az új tisztikart. a nemzetközi lótenyésztési és lóversenyzési kongresszus új elnöke dr. henryk harland, a lengyel delegáció vezetője, alelnökei: m.i. rogalevics, a szovjetunió és dr. g. gereke, az ndk lótenyésztési delegációjának vezetője. a kongresszus 1964. évi ülészakát és versenysorozatát 1964 augusztus végén berlinben rendezik meg.

pál jános, a földművelésügyi minisztérium lótenyésztési igazgatóságának vezetője tájékoztatásul közölte, hogy a kongresszus tagjai az utóbbi napokban megtekintették a legjobb magyar telivér méneseket. igen nagy elismeréssel nyilatkoztak a magyar versenyló- és sportlótenyésztésről. vasárnap a kongresszus tagjait a hortobágyi nóniusz tenyészetéről híres biharnagybajomi dózsa termelőszövetkezet látta vendégül. a közös gazdaság egyik nyugdíjas tagja, a 70 éves nemes károly a banketten felelevenítette az 1917. évi szovjetunióbeli harci élményeit: nemes károly bugyonnij marsall lovaskatonájaként harcolt évekig a szocialista forradalom győzelméért. /mti/

18.10/n

-41-

1813 Leli

bb 70. ünnepélyesen megnyitották a győri esti műszaki egyetemet
vid te vm szf 1963. szeptember 16.

hétfőn délután ünnepélyesen megnyitották a budapesti műszaki egyetem kihelyezett esti tagozatát a wilhelm pieck vagon-és gépgyár józsef attila művelődési házában.

szilágyi ferenc főmérnök a vállalat igazgatósága nevében üdvözölte a budapesti műszaki egyetemet, a kgm, a megyei és a városi pártbizottság, a szakszervezet megjelent képviselőit, valamint a hallgatókat.

kunos kornél, a gépészmérnöki kar dékánhelyettese mondott ünnepi beszédet. hangsúlyozta, hogy a győri műszaki egyetem felépüléséig is fokozni kell a mérnökképzést. ezért hozták létre a győri esti tagozatot. felhívta a hallgatók figyelmét arra, hogy az esti oktatási forma nehezebb a nappalinál és sok áldozatot kell hozniuk az esti tagozaton szerezhető diplomáért.

végül csányi dezső, a vagongyári pártbizottság titkára köszöntötte a 60 hallgatót, akik ezután letették a fogadalmat.
/mti/

- . . -

bb 71. műsoros est a spanyol nép harcának támogatására indult akció javára

i vt/gg vm 1963. szeptember 16.

a „szolidaritási bizottság a spanyol népért”, szeptember 30-án este 7 órai kezdettel műsoros estet rendez az erkel színházban, a magyar néphadsereg vörös csillag érdemrenddel kitüntetett művészegyüttesének közreműködésével. az előadás teljes bevételét a spanyol nép harcának támogatására kezdeményezett akció javára fordítják.

jegyek az erkel színház jegypénztáránál, valamint az üzemek, gyárak, intézmények közönségszervezőinél válthatók./mti/

- . . -

18.10/n

-42-

1826 L. m.

bb 72. hazaérkezett bukarestből az oirt közgyűlésén részvevő magyar küldöttség

t s/gk/m/sr 1963. szeptember 16.

hétfőn délután tömpe istvánnak, a magyar rádió és televízió elnökének vezetésével hazaérkezett bukarestből az oirt közgyűlésének 19. rendes ülészakán részvevő négy tagu magyar küldöttség. a nemzetközi rádió és televízió szervezet bukaresti ülészakán újjáválasztották a szervezet tisztikarát. az oirt elnökévé kétévi időtartamra tömpe istvánt választották. a közgyűlésen résztvett bulgária, csehszlovákia, finnországnak, a kínai népköztársaságnak, a koreai népi demokratikus köztársaságnak, kuba, lengyelországnak, mali, mongóliának, az ndk, románia és a szovjetunió küldöttsége is.

a közgyűlésen elhatározták, hogy az oirt soron következő ülését 1965-ben ulánbátorban tartják meg. /mti/

- . . -

bb 73. motoros táviratkézbeseítő és tehergépkocsi halálos karambolja

- közlekedési balesetek -

sze/m/sr 1963. szeptember 16.

a róbert károly körút 84. szám ház előtt özv. zsitvay istvánné 74 éves budapesti lakos figyelmen kívül hagyva az uttesten és egy motorkerékpár elütötte. az idős asszonyt súlyos, nem életveszélyes sérüléssel kórházba szállították. a rosenberg házaspár utca és a kálmán utca kereszteződésénél miskolci jános 33 éves pécsi lakos személygépkocsijával összeütközött a 70-es jelzésű trolibuszal. a baleset következtében az egyik utas, vágó gábor 37 éves budapesti lakos, súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a balesetet a személygépkocsi vezetője okozta, mert nem adta meg az elsőbbséget a trolibusznak. a váci ut és a táncsics mihály utca torkolatában erős imréné 56 éves budapesti lakost elütötte gyurkovics istván 22 éves szőcsörögi lakos motorkerékpárjával. erős né súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a balesetet a motorkerékpárvezető okozta.

dunaparti teherpályaudvaron a 4-es kapu közelében bak elemér 19 éves budapesti táviratkézbeseítő motorkerékpárost elütötte lénárth péter 19 éves gépkocsivezető tehergépkocsijával. bak elemér kórházba szállítás közben meghalt. mind a tehergépkocsi, mind a motorkerékpár vezetője túllépte a megengedett sebességet. lénárth pétert a rendőrség őrizetbe vette.

/folyt.köv./

18.40/szb

1842 L. m.

-43-

bb 73. /motoros ... 1. folyt./ m

a ferencvárosi pályaudvaron a vágányon álló tehervonat vezetője ecseri 2. ferenc 35 éves ceglédi lakos felmászott a mozdony szerkocsijának tetejére, s közben feje a magasfeszültségű vezetékhez ért és áramütést szenvedett. a mentők életveszélyes állapotban kórházba szállították. /mti/

-..-

bb 74. ünnepélyes tanévnyitás a színház- és filmművészeti főiskolán

t bi/gg/m/sr 1963. szeptember 16.

a színház- és filmművészeti főiskolán hétfőn délután tartották meg a tanévnyitó ünnepséget. jenei jenő főigazgató üdvözölte a főiskola régebbi és új hallgatóit. hangoztatta, hogy az évek óta érlelődő főiskolai reform-kísérletek a múlt tanévben nagyrészt kikristályosodtak és az új tanévben a főiskolai reform megvalósítása az egyik legfontosabb feladat. színvonalában emelkedő szakmai képzésben, korszerűbb és igényesebb művészet-elméleti, irodalmi oktatásban részesítik majd a hallgatókat és az eddiginél tudatosabban érvényesítik az oktató munkában a szocialista világszemlélet követelményeit. ez azt jelenti, hogy a hallgatók munkája iránt is nagyobb igényeket támasztanak.

az elsőéves hallgatók eskütétele után a főiskola kiszervezte nevében köszöntötte új diáktársait szij miklós, ezután a főiskola igazgató-tanácsa nevében herskó jános gyémántdiplomát nyújtott át kalotai lászlóné, lőrinczy erzsébetnek, aki 1897-ben fejezte be főiskolai tanulmányait és 40 évig működött sikeresen a színészi pályán. aranydiplomával tüntették ki az 1906-ban végzett bodonyi bélát, a nemzeti színház nyugdíjas tagját és feleségét, király boriskát, aki 1910-ben fejezte be főiskolai tanulmányait és 37 évi eredményes működés után ment nyugdíjba. ugyancsak aranydiplomát kapott az 1911-ben végzett járay sándor, aki ma is a nemzeti színház tagja.

/folyt.köv./

18.47/n

1802 Z. L. L.

-44-

bb 74. /ünnepélyes ... 1. folyt./ m

a kitüntetettek nevében bodonyi béla mondott köszönetet. a tanévnyitó ünnepség befejezéséül major tamás elszavalta petőfi sándor: levél egy színészbarátomhoz és józsef attila: ars poetica című versét. /mti/

-..-

bb 75. egy hétig újra vizet kap a sió a balatonból

k sb/sze vm vg 1963. szeptember 17.

az országos vízügyi főigazgatóság közli, hogy a balatonból szeptember 17-én 20 órától szeptember 24-én 20 óráig vizet engednek a sió-csatornába; így a jelzett egy hét alatt a sióban 200 centiméter viz áll majd a hajók és csónakok rendelkezésére. /mti/

- . -

18.58/n

-45-

19- Z. L. L.

bb 76. időjárásjelentés

gg/m/La

1963. szeptember 16.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 16-án, hétfőn
19 órakor:

tovább tart a szép idő

várható időjárás kedd estig: kevés felhő eső nélkül. mér-
sékelt légáramlás. helyenként reggeli köd. várható legmagasabb
nappali hőmérséklet kedden: 24-27 fok között. /mti/

bb 77. előadás a Lengyel olvasóteremben

gg/m/La

1963. szeptember 16.

hétfőn este a lengyel olvasóteremben a magyar és a lengyel
nép testvéri barátságáról és az ezt kifejező közismert régi
lengyel szólásmondásról tartott előadást dr. csapláros istván,
a varsói egyetem docense. az érdekes előadást a közönség nagy
tetszéssel fogadta. /mti/

19.45/n

-46-

19. 2. 1963

bb 78. dobi istván látogatása a szekszárdi állami gazdaságban

vid gg/vm

1963. szeptember 16.

dobi istván, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke
hétfőn délután a szekszárdi állami gazdaságba látogatott dr. ortutay
gyulának, a hazafias népfront országos tanácsa főtitkárának társa-
ságában. a vendégeket soczó józsef, az mszmp tolna me-
gyei bizottságának első titkára, szabópál antal, a tolna megyei
tanács vb elnöke és a gazdaság vezetői fogadták. az állami gazda-
ság igazgatója ismertette a gazdaság adatait, eredményeit, majd az
ujjonnan épült szőlőfeldolgozót, egy 250 holdas öntözéses, vegyszer-
es gyomirtással kezelt kukoricatáblát és a kajmádi kerület modern
gépszerviz üzemét tekintették meg.

kedden a vendégek tovább tanulmányozták a szekszárdi állami
gazdaság új szőlőtelepítési eljárásait, az öntözéses gazdálkodást
és a korszerű állattenyésztést. /mti/

bb 79. h. donnet, a jeunesses musicales igazgatója budapestben

i ol/tr/vm sr

1963. szeptember 16.

h. donnet, a jeunesses musicales brüsszeli központjának
igazgatója hétfőn este budapestre érkezett. a belga vendég néhány-
napos magyarországi tartózkodása alatt a magyar ifjúság zenei ne-
velését tanulmányozza. /mti/

20.21/n

-47-

20. 2. 1963

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 6-7. Telefon: 150-490, 350-400
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. szeptember 17.

bb 1. szeptember 28-án közvetíti a rádió a budapesti zenei hetek nyitó hangversenyét

s/gk vm fm

1963. szeptember 17.

a hagyományokhoz híven az idén is szeptember végén rendezik meg a budapesti zenei heteket. a megnyitó hangversenyt szeptember 28-án sugározza a kossuth-adó. a megnyitó hangverseny műsorán purcell-britten: g-moll chaconne, kadosa: pian e forte, honcger: harmadik szimfónia és bartók: scantata profana című művei szerepelnek. a koncerten a magyar állami hangversenyzenekart Lehel György vezényli.

a megnyitó hangversenyt követően a kossuth-, illetve a petőfi-adó és az urh még több mint tíz zenekari és kamarahangversenyt sugároz a budapesti zenei hetek programjából. ezeken a koncerteken a magyar állami hangversenyzenekar, a magyar rádió és televízió szimfonikus zenekara és a filharmóniai társaság zenekara lép fel. a karmesterek között lesz Lamberto Gardelli, Hiroyuki Iwaki, Ogan Durjan és Carlo Maria Giulini és a műsorokban több világhírű külföldi előadóművész is fellép./mti/

- . -

bb 3. finn tanulmány a magyar népi kemenceépítésről

vid te vm szf

1963. szeptember 17.

Leena Saikku néprajzszakos finn egyetemi hallgató nő magyarországi útján a népi építkezést tanulmányozta, főleg a falusi kemenceépítésről gyűjtött adatokat. hazatérve Helsinkibe tanulmányt írt, s összehasonlította benne a népi kemenceépítés finn és magyar sajátosságait. beszámolt a magyar kemenceépítés történetének multjáról és jelenéről is./mti/

- . -

-1-

Leena